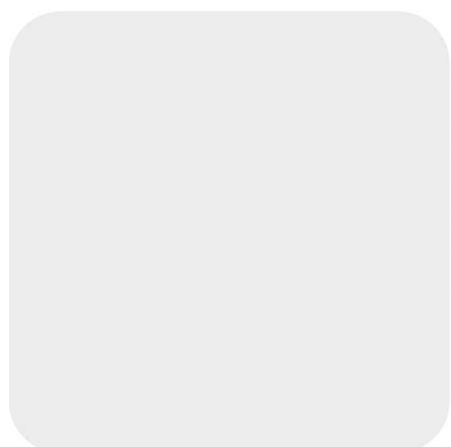
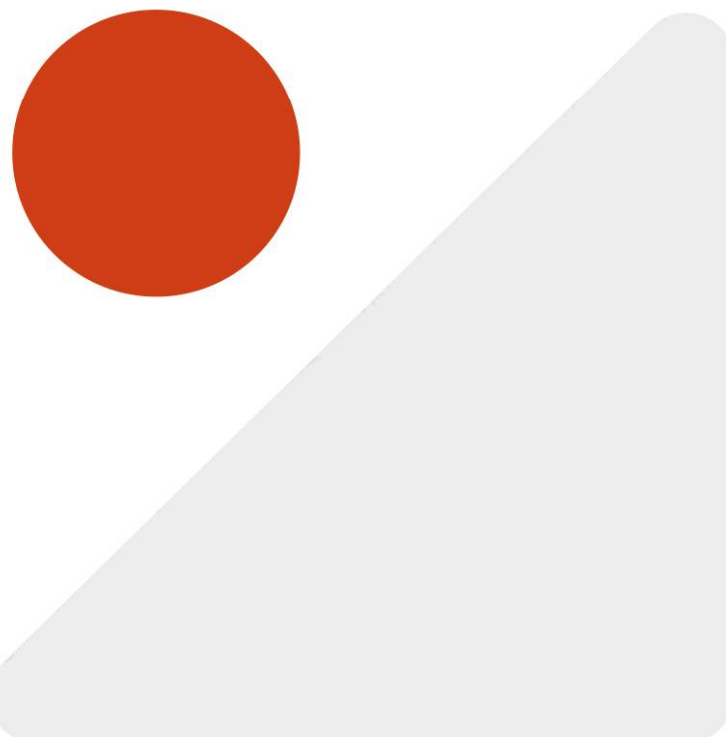
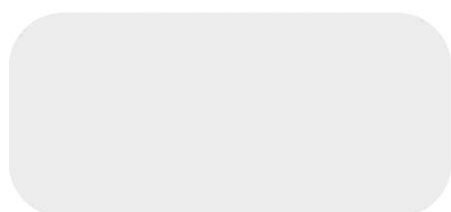
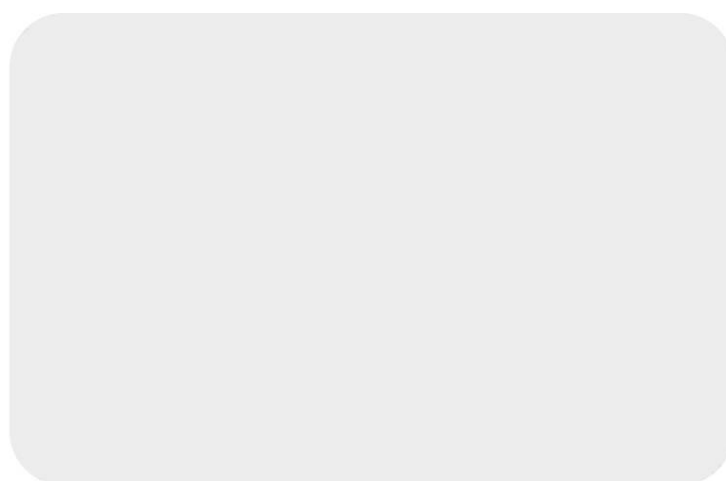

Årsrapport 2017

Tittel
Undertittel
Navn Etternavn, Navn Etternavn

Innhold

Innhold	3
1. Leders beretning.....	4
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	7
3. Årets aktiviteter og resultater	10
3.1 Mål 1: En helhetlig og effektiv kompetansepolitikk	10
3.2 Mål 2: Utvikling og bedre bruk av voksnes kompetanse	12
3.3 Mål 3: Styrking av karriereveiledningstjenestene	20
3.4 Mål 4: Forvaltning og utvikling av tilskuddsordninger	23
3.5 Mål 5: Flere nyankomne innvandrere deltar i arbeids- og samfunnsliv	27
4. Styring og kontroll i virksomheten.....	37
5. Vurdering av framtidssutsikter.....	45
6. Årsregnskap	47
6.1 Ledelseskomentarer	47
6.2 Prinsippnote.....	49
6.2.1 Bevilgningsrapporteringen	49
6.2.2 Artskontorrapporteringen.....	50
6.3 Årsregnskap 2017.....	50
7. Oversikt over foredrag, publiserte artikler og annen formidlingsaktivitet	51
7.1 Foredrag og innlegg 2017	51
7.2 Publiserte artikler 2017	55
7.3 Arrangementer og kurs 2017	55

1. Leders beretning

2017 har langt på vei bekreftet de framtidsutsiktene vi beskrev i forrige årsrapport. Vi har erfart at høye ambisjoner om å inkludere flest mulig i arbeidslivet, har gitt føringer og økte forventninger til leveranser fra Kompetanse Norge. Det er vår vurdering at pågående omstillinger og en forsterket integreringsdebatt, har resultert i et ytterligere press på å få fram en bredere kompetansepolitikk og en enda større vektlegging av behovet for nasjonal, tverretattlig og samordnet innsats.

Kompetansepolitikken fremstår fortsatt som fragmentert og har mange berøringspunkter til tilgrensede politikkområder og ulike aktører. God måloppnåelse er avhengig av et fortsatt godt samarbeid med partene i arbeidslivet og andre aktører på det kompetansepolitiske området, både innenfor og utenfor Kunnskapsdepartementets sektoransvar. I 2017 har Kompetanse Norge lagt ned en betydelig innsats for tettere samarbeid både mellom etater innenfor Kunnskapsdepartementets sektor og på en større del av kompetansepolitikens samarbeidsflater.

Det er vår vurdering at Kompetanse Norge har levert tilfredsstillende på oppdrag i tildelings- og oppdragsbrev innenfor tildelte ressursrammer. Arbeidet med en helhetlig tilnærming til kompetansepolitikken og utvikling av denne, er et langsiktig og kontinuerlig arbeid som vi vil videreføre. Viktige samarbeidspartnere omfatter beslutningstakere, partene i arbeidslivet, frivillig sektor, undervisnings- universitets- og høgskolesektoren, tilbydere av opplæring, offentlige og private; forskningsmiljøer og internasjonale fagmiljøer og nettverk. Aktører som arbeider med næringsutvikling og innovasjon vil i tiden som kommer også være viktige.

1. januar 2017 skiftet vi navn fra Vox til Kompetanse Norge. Navneendringen har bidratt til å klargjøre, synliggjøre og underbygge vårt samfunnsoppdrag.

Nasjonal kompetansepolitisk strategi (2017-2021) har vært en av de viktigste prioriteringene for Kompetanse Norge i 2017. Strategien ble ferdigstilt og signert av partene i arbeidslivet og statsministeren 3. februar 2017. Kompetanse Norge har vært sekretariat og pådriver for strategien. Strategien er et viktig steg i retning av en omforent innsats for det kompetansepolitiske arbeidet i årene fremover. Den legger godt til rette for samarbeid mellom partene i arbeidslivet og andre sentrale aktører på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Et slikt samarbeid er avgjørende for å motvirke fragmentering og lykkes med den videre utviklingen av kompetansepolitikken. Partssamarbeidet og samarbeid med andre aktører er også viktig for å identifisere framtidig kompetansebehov, og skape muligheter for opplæring og deltakelse for flere voksne i arbeidslivet. Sentralt her er vektleggingen av arbeidslivet som vår viktigste opplæringsarena.

Kompetanse Norge fikk i 2017 oppgaven å ivareta sekretariatsfunksjonen for Kompetansebehovsutvalget (KBU). Formålet med KBU er å frembringe den best mulige faglige vurderingen av Norges framtidige kompetansebehov. Vurderingene skal danne grunnlag for nasjonal og regional planlegging og arbeidslivets strategiske kompetansebeslutninger, og er en direkte oppfølging av Nasjonal kompetansepolitisk strategi. Utvalget ble utnevnt i mai 2017 og leverte sin første rapport i begynnelsen av 2018.

Kompetanse Norge skal bidra til at flere voksne får varig tilknytning til arbeidslivet. Vi har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet utarbeidet nye modulstrukturerte læreplaner for voksne på nivået under videregående opplæring. Vi kaller dette forberedende voksenopplæring. Utprøving av de nye modulstrukturerte læreplanene ble igangsatt i august 2017 med varighet på tre år. Vi vil følge resultatene av denne utprøvingen nøye og mener forsøkene er av stor betydning for å kunne legge opp videre dimensjonering, innhold og organisering av grunnopplæring for voksne.

I 2017 har Kompetanse Norge forberedt etableringen av et nasjonalt kraftsentrum for karriereveiledning, lokalisert i Tromsø. Det ble offisielt åpnet av statsråden 23. januar 2018. Karriereveiledningen skal styrkes gjennom mer helhetlige, digitale og integrerte tilbud av karriereveiledningstjenester for unge og voksne over hele landet. Arbeidet er forutsatt å skje i tett samarbeid med Utdanningsdirektoratet. For å oppnå gode resultater mener Kompetanse Norge at det i tillegg vil være avgjørende å få på plass et tett samarbeid med partene i arbeidslivet. Vi forventer at satsingen på karriereveiledning vil bidra til positive effekter som økt deltakelse i utdanning og arbeidsliv, utvikling av relevant og effektiv bruk av befolkningens kompetanse.

Kompetanse Norge har arbeidet med flere oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet for å heve kvaliteten og øke hyppighet på norskprøven. Vi har brukt betydelige ressurser på disse oppdragene i 2017, i tillegg til å tilrettelegge for at den eksisterende prøvegjennomføringen i kommunene er velfungerende. Videre har Kompetanse Norge bidratt til å sikre god gjennomføring av statsborgerprøven som trådte i kraft 1. januar 2017.

Vi har utarbeidet innhold og presentasjoner til bruk i opplæringen i 50 timer «Norsk kultur og norske verdier» for asylsøkere. Dette har vært krevende nybrottsarbeid. Opplegget har fått gode tilbakemeldinger. Kompetanse Norge har videre arbeidet med å utvide karriereveiledningstilbudet til innvandrere og asylsøkere i mottak. Vi deltar i et tverretattlig samarbeid ledet av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om kompetansekartlegging og karriereveiledning, der målet er at flyktninger raskere får tatt i bruk den kompetansen og arbeidserfaringen de har med seg fra hjemlandet.

For å være best mulig i stand til å løse oppdragene våre både på kort og lang sikt på en effektiv og hensiktsmessig måte, med god kvalitet og innenfor gitte rammer, har Kompetanse Norge i 2017 igangsatt et omfattende utredningsarbeid for å vurdere behovet for større endringer i virksomheten. Tre utredninger skal gi et kunnskapsgrunnlag og anbefalinger om Kompetanse Norges framtidige roller, funksjoner og struktur. To av dem skal gjennomgå sentrale områder for kompetansepolitikken: etter- og videreutdanningsfeltet og integreringsfeltet. Den tredje utredningen skal vurdere hva som kan være hensiktsmessig organisasjonsstruktur og arbeidsformer framover.

Effektiviserings- og avbyråkratiseringsreformen initiert av regjeringen i 2015, setter premisser for utviklingen av offentlig sektor. Som andre statlige virksomheter, mottar Kompetanse Norge årlige effektivitetskrav knyttet til driftsrammen. Samtidig opplever vi at omfanget og bredden i våre oppdrag og oppgaver er i sterk vekst. Vi

har i vårt samfunnsoppdrag også et ansvar for å arbeide langsiktig for en helhetlig tilnærming til kompetansepolitikken og bidra til utvikling av denne.

Godt samarbeid med etater innenfor Kunnskapsdepartementets sektor, partene i arbeidslivet og andre interessenter er en forutsetning for å sette kompetansepolitikken ut i livet. Aktiv innsats kombinert med effektivt og målrettet arbeid med kravene som er stilt i tildelingsbrev og oppdragsbrev, har ført til at Kompetanse Norge har oppfylt målene for 2017.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gina Lund'.

Gina Lund
direktør

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Kompetanse Norge og samfunnsoppdraget vårt

Kompetanse Norge er et kompetansepolitisk fagorgan underlagt Kunnskapsdepartementet. I tillegg mottar vi omfattende oppdrag på integreringsfeltet, som til og med 2017 lå til Justis- og beredskapsdepartementet. I 2018 er integreringsfeltet flyttet til Kunnskapsdepartementet.

Fra 1. januar 2018 er Kompetanse Norge et direktorat.

Kompetansepolitikken er den samlede politikken for utvikling, mobilisering og anvendelse av kompetanse i hele det norske arbeids- og samfunnslivet. Befolkningens kompetanse og hvordan vi klarer å utnytte den er grunnlaget for velferd, verdiskaping og bærekraft. Tilgang på læring gjennom hele livet og på ulike arenaer er en forutsetning for dette. Det overordnede målet for Kompetanse Norge er å bidra til å samordne, styrke og videreutvikle kompetansepolitikken slik at livslang læring blir en realitet.

Kompetanse Norge skal være pådriver, utvikler og forvalter av kompetansepolitikken. Vi leverer råd, analyser og kunnskap som er viktig for politikkutforming, regelverksarbeid og måloppnåelse, initierer forsknings- og evalueringprosjekter og utarbeider statistikk om voksnes læring. Vi formidler kunnskap om kompetansepolitikk og voksnes læring til offentligheten, bidrar til videreutvikling av realkompetanseordninger, arbeider med utvikling av kvalitet i opplæringstilbudene til voksne og med etter- og videreutdanning for lærere. Vi har ansvar for læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, og utarbeider prøver i norsk og samfunnskunnskap og statsborgerprøven. Gjennom vår rolle som systemansvarlig for karriereveiledning på nasjonalt nivå bidrar vi til bedre kvalitet i karriereveiledningen. Vi følger opp Nasjonal kompetansepolitisk strategi, og er sekretariat for Kompetansepolitisk råd og Fagskolerådet.

Målgruppen for Kompetanse Norge er hele den voksne befolkningen, både de som er i og utenfor utdanningssystemet og de som er i og utenfor arbeidslivet. Målgruppen er differensiert når det gjelder hvor de befinner seg, hvilke behov de har og hvem som har ansvar for dem. Tilbudet til voksne må derfor være fleksibelt og tilpasset ulike behov.

Læring i arbeidslivet, opplæringstilbud innenfor frivilligheten og fleksible løsninger for formell og uformell kompetanseheving er avgjørende for å lykkes med kompetansepolitikken. Kompetanse Norge samarbeider derfor med partene i arbeidslivet, flere departementer og direktorater, regionale og kommunale aktører, frivilligheten og opplærings- og utdanningsinstitusjoner.

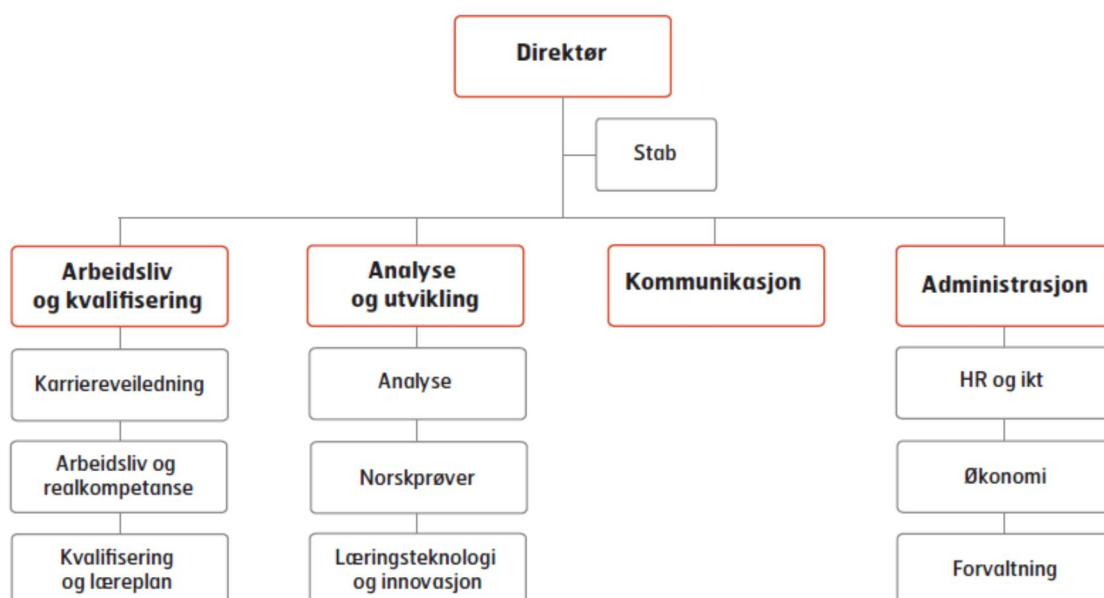
Kompetanse Norge har forvaltningsansvaret for tilskuddsordningene til studieforbund, voksenopplæringsorganisasjoner, freds- og menneskerettighetssentre og for Kompetansepluss. Vi forvalter også tilskudd til de fylkesvise partnerskapene for karriereveiledning, til etter- og videreutdanning for lærere i voksenopplæringen og til læremiddelutvikling.

Kompetanse Norge deltar også i internasjonalt samarbeid. I 2017 har Kompetanse Norge videreført oppdraget som vertsinstusjon for Nordisk nettverk for voksnes læring (NVL) i Nordisk ministerråd. Den internasjonale vertsfunksjonen ble avsluttet 31. desember 2017, og VIA University College i Århus i Danmark tar over. For perioden 2018-2020 er vi norsk NVL-koordinator. Kompetanse Norge er National Support Service for Electronic Platform for Adult Learning in Europe, (EPALE). I 2017 har vi vært en aktiv bidragsyter i nettverkene knyttet til EPALE. Andre internasjonale samarbeidsarenaer har vært EUs nettverk for National Coordinators for Adult Learning og European Basic Skills Network (EBSN).

Organisasjon og ledelse

Kompetanse Norge er lokalisert i Oslo med regionkontor i Bergen og fra 2018 også et regionkontor i Tromsø.

Figur 1. Organisasjonskart per 31. desember 2017

Per 31. desember 2017 var det 144 ansatte i Kompetanse Norge, fordelt på fire avdelinger og ni seksjoner, direktør og stab. Antall ansatte har økt gjennom 2016 og 2017. Antall produktive årsverk¹ økte fra 96,44 i 2016 til 119,24 i 2017, noe som tilsvarer en økning på nesten 25 prosent på ett år. Økningen skyldes nye oppdrag med kortsiktig finansiering. I tillegg har vi i 2017 hatt begrenset anledning til å tilføre organisasjonen nye personalressurser med fast ansettelse. Dette som følge av de begrensninger i våre fullmakter i forbindelse med brev av 20. juni 2017 fra Kunnskapsdepartementet til departementets underliggende virksomheter. Andelen midlertidig ansatte har som følge av dette økt betraktelig. Per 31. desember 2017 var det 29 midlertidige ansatte i Kompetanse Norge.

Økning i oppgaveporteføljen har medført behov både for kompetanseutvikling av ansatte og tilføring av kompetanse gjennom nyttilsetninger. En intern

¹ DFØs beregningsmodell for årsverk er benyttet, og permisjoner med og uten lønn, sykefravær, timelønne og overtid er ikke medregnet.

kompetansestrategi ble utviklet våren 2017 og koblet tett opp mot halvårlige mål- og utviklingssamtaler mellom leder og medarbeider. Strategisk plan for Kompetanse Norge ble revidert i løpet av høsten. Det har også vært nødvendig med strukturelle endringer, og en omorganisering ble gjennomført våren 2017.

Organisasjonsprosjektet i Kunnskapsdepartementet førte til at regjeringen i juni 2017 fattet vedtak om at Kompetanse Norge skulle opprette et kraftsentrum for karriereveiledning i Tromsø og flytte ti årsverk dit innen utgangen av 2018. Kompetanse Norge har brukt mye tid på å legge til rette for etableringen av regionkontoret i Tromsø. Kontoret ble klart til bruk i desember 2017, og fem medarbeidere flyttet dit i begynnelsen av 2018. Kontoret ble offisielt åpnet av kunnskapsministeren 23. januar 2018.

Utvalgte hovedtall

I 2017 disponerte Kompetanse Norge et samlet budsjett på kr 914 969 000, hvorav kr 685 071 000 var tilskuddsmidler på post 60-76. Omlag 1/3 av det samlede budsjettet var på Justis- og beredskapsdepartementets område.

Tabell 1. Årlig disponibel bevilgning i tusen kroner og antall produktive årsverk², 2015-2017

	2015	2016	2017
Bevilgning, post 01-29	142 232	167 597	229 898
Bevilgning, post 60-76	599 890	658 371	685 071
Produktive årsverk	92,7	96,44	119,24

² DFØs beregningsmodell for årsverk er benyttet.

3. Årets aktiviteter og resultater

Vår redegjørelse for årets aktiviteter og resultater følger målstrukturen i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet og oppdragsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet. Mål en til fire er fra tildelingsbrevet, mens mål fem er fra oppdragsbrevet. Noen av oppdragene vi har mottatt fra hvert av departementene henger så tett sammen at vi har valgt å omtale dem samlet. Etter- og videreutdanningstilbudet for lærere som underviser voksne er et slikt samlet område.

3.1 Mål 1: En helhetlig og effektiv kompetansepolitikk

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og resultater

Kompetanse Norge skal være en pådriver for en helhetlig og effektiv kompetansepolitikk. Som pådriver for kompetansepolitikken skal vi skape forståelse for betydningen av læring hele livet hos beslutningstakere, samarbeidspartnere og i befolkningen. Kompetanse Norge har jobbet offensivt og planmessig for å øke oppmerksomheten rundt kompetansepolitikken og virksomheten. Synlighet er en viktig innsatsfaktor i dette arbeidet.

Vi har en sentral rolle i oppfølgingen av stortingsmelding 16 (2015-16) om livslang læring og utenforskap, og arbeidet er høyt prioritert hos oss. Noen av tiltakene har vi levert på i 2017, mens andre tiltak er langsiktig arbeid som er påbegynt.

I 2017 har Nasjonal kompetansepolitisk strategi vært et viktig prioritert område. Strategien ble ferdigstilt og signert av partene i arbeidslivet og statsministeren i februar 2017. Kompetanse Norge har vært sekretariat for utarbeidelsen av strategien og en sterk pådriver for å få strategien på plass. Etter signering har vi brukt tid og ressurser på å bidra til at den følges opp og blir realisert.

Synlighet

Formidling av Kompetanse Norges kjernevirksomhet og satsingsområder i media er høyt prioritert. I 2017 har vi markert oss på saker om Nasjonal kompetansepolitisk strategi, norskopplæring, karriereveiledning, selvregistrering av flyktninger og Kompetansepluss, både i debattinnlegg og redaksjonell omtale. Digitale kommunikasjonskanaler blir stadig viktigere for vår synlighet.

Antall medieoppslag der Kompetanse Norge (Vox i 2016) er nevnt, herunder innsolgte saker, ble nær fordoblet 2016 til 2017. Vi ble omtalt i lokalaviser i alle fylker, riksaviser, samt TV og radio (NRK og TV2).

Kompetanse Norge deltok under Arendalsuka 2017. Vi hadde en sentral og godt besøkt stand, med speed-karriereveiledning som en kjerneaktivitet. Vi arrangerte to fagdebatter, og Kompetanse Norges direktør deltok i panelet under tre debatter arrangert av sentrale samarbeidspartnere. Arendalsuka står, sammen med lanseringen av Nasjonal kompetansepolitisk strategi i februar for en tredel av medieoppslagene i 2017.

Kompetansenorge.no har hatt over 1.1 million besøk i løpet av 2017. Det er rekord og en økning på 22 prosent fra 2016 til 2017. Det er sannsynlig at den store økningen skyldes at det er mange som ønsker informasjon om norskprøven,

samfunnsprøven og statsborgerprøven, i tillegg til hvilke rettigheter og plikter de har. Økningen kan også ha sammenheng med større synlighet i media og sosiale medier. I juni ble nettsiden endret for å gjøre det enklere for de som skal ta en prøve å finne informasjonen de er ute etter. Statistikken viser at flere nå finner sidene som er tilrettelagt for dem.

Statistikkbanken har hatt 8500 besøk i 2017. Resultatene på norskprøver for voksne innvandrere og oversikt over tildelingen til Kompetansepluss er mest besøkt. Per 31. desember 2017 hadde nyhetsbrevet til Kompetanse Norge 5364 abonnenter, det er en økning på 11 prosent fra 2016.

Kompetanse Norges facebookside hadde 9504 følgere per 31. januar 2017. Det er en økning på nær 50 prosent fra 2016. På Twitter har vi 999 følgere.

Prioritert område 1: Nasjonal kompetansepolitisk strategi

Styringsparameter: Bidra til å ferdigstille og følge opp Nasjonal kompetansepolitisk strategi som fremlegges i februar 2017.

Nasjonal kompetansepolitisk strategi (2017-2021) har som mål å bidra til at enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir Norge et konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor, og som gjør at færrest mulig står utenfor arbeidslivet. Strategien har tre hovedinnsatsområder:

- Gode valg for den enkelte og for samfunnet
- Læring i arbeidslivet og god bruk av kompetanse
- Styrke kompetansen til voksne med svak tilknytning til arbeidslivet

Kompetanse Norge har i sin rolle som sekretariat og pådriver bidratt til å ferdigstille Nasjonal kompetansepolitisk strategi.

Kompetanse Norge følger opp Nasjonal kompetansepolitisk strategi langs flere spor. Kompetansepolitisk råd som består av strategipartene, ble etablert for å følge opp strategien. Vi understøtter arbeidet og koordinerer forberedende prosesser for rådet. Vi ivaretar også sekretariatsfunksjonen for Kompetansebehovsutvalget (KBU). Se prioritert område 4. Videre leder vi en arbeidsgruppe med partene i arbeidslivet som skal identifisere utfordringer og mulig pilotprosjekter knyttet til kompetansebehov som følge av digitalisering.

Prioritert område 2: Oppfølging av tiltak i Meld. St. 16 (2015-2016) *Fra utenforskap til ny sjanse*

Styringsparameter: Rask og faglig velfundert oppfølging av bestillinger fra departementet knyttet til meldingen.

Stortingsmelding 16 (2015-2016) *Fra utenforskap til ny sjanse* inneholder tiltak som skal gi voksne bedre muligheter til å styrke sin kompetanse, øke mulighetene deres til å delta i opplæring og få sin kompetanse godkjent. Målet er at den enkelte skal ha kompetanse som danner grunnlag for stabil og varig tilknytning til arbeidslivet.

Kompetanse Norge har fått flere oppdrag knyttet til tiltak i stortingsmeldingen:

- forsøk med forberedende voksenopplæring, inkludert utvikling av nye læreplaner og moduler som er tilpasset voksne

- nettbasert lavterskeltilbud for voksne med svake grunnleggende ferdigheter
- etter- og videreutdanningstilbud
- utvikle et kvalitetsrammeverk for karriereveiledningstjenestene
- bidra i oppfølgingen av nasjonal kompetansepolitisk strategi
- særskilt tilrettelagt opplæring for personer med nedsatt funksjonsevne
- innføre nasjonale tverrsektorielle kvalitetsstandarder for norskopplæring

Vårt arbeid med oppdragene er omtalt under de aktuelle målene og prioriterte områdene. Oppdragene har utgjort en betydelig del av Kompetanse Norges portefølje i 2017, spesielt vil vi nevne forsøk med modulstrukturert grunnskoleopplæring. Vår vurdering er at vi har levert faglig godt arbeid og at oppdragene som strekker seg over flere år er i rute.

Prioritert område 3: Kunnskapsgrunnlaget innenfor de temaene som Nasjonal kompetansepolitisk strategi og Meld. St. 16 peker ut som sentrale

Styringsparameter: Utvikle kunnskapsgrunnlaget innenfor de sentrale temaene

Resultatkrav: Nye rapporter og igangsatte analyse- og forskningsarbeider innen de sentrale temaene for strategien og meldingen.

Resultatkrav: En strategi for analyse og forskningsarbeidet i organisasjonen frem mot 2020.

Gjennom 2017 har Kompetanse Norge igangsatt flere forskning- og analysearbeid som har gitt ny og verdifull kunnskap innenfor sentrale tema i kompetansepolitikken. Blant annet gjennomføres det evaluering av tilskuddsordningen Kompetansepluss, se prioritert område 12.

For å sikre utviklingen av et godt kunnskapsgrunnlag innenfor kompetansepolitikken har Kompetanse Norge utarbeidet en strategi for sitt forskning- og analysearbeid fram mot 2020. Strategien vektlegger at Kompetanse Norge skal være en kunnskapsbasert og aktiv innspiller i kompetansepolitikken. Resultatene fra vårt forsknings- og analysearbeid vil danne et solid kunnskapsgrunnlag for de faglige råd, anbefalinger og innspill som vi gir i politikktutviklingen.

Prioritert område 4: Kompetansebehovsutvalget (KBU)

Kompetansebehovsutvalget (KBU) ble utnevnt i mai 2017, og er en oppfølging av Nasjonal kompetansepolitisk strategi (se prioritert område 1). Kompetanse Norge ivaretar KBUs sekretariatsfunksjon i tråd med oppdrag i tillegg til tildelingsbrev 5/2017. Sekretariatet består av fem ansatte. Kompetanse Norge legger til rette for at utvalget får gode arbeidsforhold og kan levere i tråd med målsettingene. Det er vår ambisjon at det skal være gjensidig nytte for utvalget av at KBU er plassert i Kompetanse Norge. Første rapport fra utvalget ble levert 1. februar 2018.

3.2 Mål 2: Utvikling og bedre bruk av voksnes kompetanse

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og resultater

Kompetanse Norge fikk i 2016 i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å utarbeide nye modulerte læreplaner for forberedende voksenopplæring (FVO), med tilhørende kartleggingsverktøy og e-læring. Oppdragene er videreført i tildelingsbrevet for 2017 og er samlet i et stort løft for tilbudet til voksne med behov for grunnopplæring, «Kompetanseløftet». Vi erfarer stor interesse og

engasjement for Kompetanseløftet fra aktører i sektoren. Pågangen av opplæringssteder som ønsket å delta i forsøket knyttet til nye moduliserede læreplaner har vært stor, og forsøket ble utvidet i omfang etter ekstra tildeling fra Kunnskapsdepartementet. Det er for tidlig til å konkludere på resultatene av arbeidet, og Kunnskapsdepartementet har satt i gang en evaluering som skal følge forsøket. Arbeidet med å evaluere kartlegging og e-læring vil starte i 2018, jf. oppdrag i tillegg til tildelingsbrev 5/2017. Vi kan imidlertid allerede si at tilbudet svarer på et uttalt behov, spesielt hva gjelder en egen læreplan i norsk for minoritetsspråklige.

Kompetanse Norge har tradisjonelt arbeidet bredt med etter- og videreutdanning av lærere. Arbeidet har inkludert utvikling av ressurser til kartlegging og undervisning, vi har holdt eller utviklet kurs og vi har gitt ulike former for tilskudd til utviklingen av etter- og videreutdanningstilbud til lærere. Kompetanse Norge har igangsatt en intern utredning av vår framtidige rolle på etter- og videreutdanningsfeltet. Målet er å spisse vår rolle og å identifisere framtidige prioriteringer.

Prioritert område 5: Utvikling av en modulisert opplæring for voksne på grunnskolenivå, kalt Forberedende voksenopplæring (FVO)

Styringsparameter: Det skal utvikles moduliserede læreplaner, som skal prøves ut i forsøk, i tråd med anbefalinger gitt av Kompetanse Norge i dokumentene «Kartleggingsverktøy for grunnleggende ferdigheter og opplæring: Løsningsforslag» levert departementet 15.6.16, «Modulstrukturert forberedende voksenopplæring – prinsippdokument» levert departementet 11.10.16 og «Rapport om læreplanarbeidet og forslag til rekruttering og gjennomføring av forsøk» levert departementet 01.12.16. De nye moduliserede læreplanene skal utvikles slik at de kan benyttes sammen med Kartleggingsverktøyet og E-læringsbasert opplæringstilbud, jf. prioritert område 6 og 7.

Det er utviklet moduliserede forsøkslæreplaner inkludert ordninger for vurdering og dokumentasjon i til sammen syv fag for voksne på grunnskolenivå, kalt Forberedende voksenopplæring (FVO). Oppdraget er en oppfølging av stortingsmelding 16, jf. prioritert område 2.

Forsøk med FVO startet opp ved 28 opplæringssteder 1. august 2017. Forsøket dekker nærmere 50 kommuner. Opplæringsstedene i forsøket har mottatt et tilskudd fra Kompetanse Norge. Tilskuddet skal ikke dekke ordinær drift. Samtlige forsøkssteder mottok en ekstra tildeling i forbindelse med oppstart av forsøket, jf. tillegg til tildelingsbrev 4/2017. Disse midlene er i sin helhet tildelt opplæringsstedene.

Det er tidlig i forsøksperioden. Likevel tyder tilbakemeldingene fra opplæringsstedene i forsøket på at de nye læreplanene gir et tilbud som er tilpasset voksnes behov for et fleksibelt utdanningsløp, og som gir uttelling for den kompetansen de allerede har.

I forsøket vil det bli gjennomført skriftlig eksamen i fire av fagene. Kompetanse Norge har det faglige ansvaret for disse eksamensoppgavene. Det er nedsatt

fagnemnder som skal utarbeide både eksempel- og eksamensoppgaver. Første gjennomføring av eksamen skjer våren 2018.

Videre er det nedsatt fagnemnder med ansvar for å utarbeide støttedokument for godkjent kompetanse i modul 1 og 2. En egen fagnemnd skal utarbeide eksempel på undervisningsopplegg i karrierelæring på bakgrunn av kompetansemålene i forsøkslæreplanene i fag.

Kompetanse Norge har samarbeidet godt med Utdanningsdirektoratet både med koordinering av oppdragene og samarbeid rundt eksamen. Dette omfatter både et faglig samarbeid og bruk av Utdanningsdirektoratets digitale eksamenstjenester.

Prioritert område 6: Utvikling av et digitalt kartleggingsverktøy for grunnleggende ferdigheter

Styringsparameter: Kartleggingsverktøyet skal teste nivå for grunnleggende ferdigheter mot relevante kompetansemål. I første omfang prioriteres ferdigheten lesing. Kartleggingsverktøyet skal blant annet stilles til rådighet for lærere eller andre som har ansvar for opptak, innplassering og tilrettelegging av undervisning i forsøkene med forberedende voksenopplæring.

Utvikling av et digitalt kartleggingsverktøy for grunnleggende ferdigheter må sees i sammenheng med utvikling av modulisert opplæring for voksne på grunnskolenivå, se prioritert område 5. Oppdraget er en oppfølging av stortingsmelding 16, jf. prioritert område 2.

Arbeidet med å utvikle et digitalt kartleggingsverktøy for lesing i Forberedende voksenopplæring (FVO) er godt i gang. Arbeidet har i 2017 vært konsentrert om å produsere innhold og pilotere på voksne som deltar i opplæring. Foreløpig har oppgaver til leseforståelsesprøver på tre ulike nivå (A1-A2, A2-B1 og B1-B2) blitt pilotert på 50 voksenopplæringscentre over hele landet, og 2396 kandidater har avlagt pilotprøve. Formålet med piloteringen er å få et statistisk grunnlag for utvelgelse av oppgaver til prøven. En gunstig tilleggseffekt er at kandidatene som deltar i piloteringen får nyttig øvelse til delprøven i lesing på norskprøven. I forbindelse med piloteringen er det sendt ut informasjon om FVO og kartleggingsprøven til alle offentlige voksenopplæringscentre. Kartleggingsprøven vil etter planen være ferdigstilt sommeren 2018 til bruk ved de 28 forsøksskolene.

Kompetanse Norge har utviklet enkle selvevalueringer i grunnleggende lesing og skriving, regning og digitale ferdigheter, samt en enkel ferdighetstest i lesing. De er utviklet for voksne som ønsker å vurdere seg selv i lesing, regning og data, og skal kunne brukes av ulike opplæringsstilbydere i grunnleggende ferdigheter. De bygger ikke på de nye læreplanene i FVO, slik som det digitale kartleggingsverktøyet.

Testene er samlet på kompetanseporten.no, som ble lansert i juni 2017. Kompetanse Norge vil supplere nettsiden etter hvert som nye tester og verktøy blir utviklet. Ved bruk av verktøyene får brukerne informasjon om videre opplæringsmuligheter, rettigheter til voksenopplæring, karriereveiledning, informasjon om Kompetansepluss, lokal voksenopplæring og frivillige organisasjoner.

I utviklingen av testene har Kompetanse Norge samarbeidet med representanter fra kommunal voksenopplæring, universitets- og høyskolesektor og private kurstilbydere. Verktøyene er utprøvd på et utvalg på 500 deltakere i opplæringssammenheng.

Prioritert område 7: Utvikling av et e-læringsbasert opplæringstilbud i grunnleggende ferdigheter

Styringsparameter: E-læringen skal bidra til en fleksibel og nivå-tilpasset opplæring i lesing med mer for den voksne eleven. For lærere skal e-læringen være et redskap som gjør det enklere og følge elevens utfordringer og progresjon, og tilpasse undervisningen til dette. E-læring stilles til rådighet for lærere som skal undervise i, og elever som skal få opplæring etter, de moduliserede læreplanene for forberedende voksenopplæring.

Utvikling av et e-læringsbasert opplæringstilbud i grunnleggende ferdigheter må sees i sammenheng med oppdraget om å utvikle modulisert opplæring for voksne på grunnskolenivå under prioritert område 5. Oppdraget er en oppfølging av stortingsmelding 16, jf. prioritert område 2.

Vi har i 2017 prioritert å arbeide med et e-læringstilbud som vil kunne være en del av det helhetlige opplæringsopplegget for voksne i Forberedende voksenopplæring (FVO). Vi har som mål at e-læringen blir åpen tilgjengelig på nett.

Til tekst- og oppgaveproduksjon har vi rekruttert fagpersoner fra voksenopplæringsfeltet med undervisningserfaring fra målgruppen, og som har kjennskap til de nye læreplanene. For å støtte målet om fleksibel opplæring og individuell progresjon, produserer vi e-læringen i verktøy som støtter bruk på alle digitale enheter. E-læringen blir ferdigstilt sommeren 2018 for å tas i bruk ved de 28 forsøksskolene.

Prioritert område 8: Etter- og videreutdanningstilbudet for lærere som underviser voksne

Styringsparameter: Kompetanse Norge skal være pådriver for et godt, fleksibelt og attraktivt etter- og videreutdanningstilbud for lærere som underviser voksne.

Styringsparameter: Kompetanse Norge skal arbeide for bedre statistikk og analyse om lærere som underviser voksne.

Tilbud om etter- og videreutdanning for lærere som underviser voksne gjelder både de som underviser i grunnleggende ferdigheter og i norsk. Oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet på dette området er derfor redegjort for her.

På bakgrunn av etterspørsel av kompetanseheving fra Nav og vekstbedrifter er Kompetanse Norge i gang med å utarbeide en modulbasert opplæringspakke for undervisere i grunnleggende ferdigheter. Opplæringspakken skal være ferdig i første kvartal 2018. Den skal kunne brukes uten å måtte delta på stedlige kurssamlinger. Modulene skal kunne brukes av alle som driver opplæring i grunnleggende ferdigheter i offentlig eller privat regi.

Etterutdanning for voksenlærereFylkesvise etterutdanningskurs

Ansvar for etterutdanningskurs rettet mot lærere og ledere i grunnskole for voksne og norskopplæring er delegert til opplæringsavdelingen hos Fylkesmannen. Kompetanse Norge har i 2017 tildelt kr 8 684 700 i tilskudd til Fylkesmannen, hvorav kr 2 700 000 er fra Kunnskapsdepartementets budsjett, og kr 5 984 700 er fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Det er arrangert to-dagers kurs i 18 fylker i temaer forankret i Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og grunnleggende ferdigheter. Omlag 3115 lærere har deltatt, hvor henholdsvis 25 prosent er lærere i grunnskolen for voksne og 75 prosent kommer fra norskopplæringen. Mange av lærerne underviser både i grunnskoleopplæring og i norskopplæring, og stadig flere av grunnskoleelevene er minoritetsspråklige. Brukerundersøkelser viser at omlag 85 prosent av deltakerne hadde en positiv helhetsopplevelse av kurset.

Ansvar for etterutdanningskurs rettet mot lærere og ledere i videregående opplæring er delegert til fylkeskommunene. Kompetanse Norge lyste ut 1 million kroner til slik etterutdanning. Det ble arrangert til sammen 35 etterutdanningstiltak for lærerne, og i underkant av 1000 lærere deltok i tiltakene.

Videreutdanningstilbud for voksenlærereVidereutdanning i grunnleggende ferdigheter

For å øke mulighetene for lærere som underviser voksne i grunnleggende ferdigheter til å delta på videreutdanning, har Kompetanse Norge over flere år bidratt med tilskudd til læresteder for å dekke studieavgiften for studentene.

Deltakerne på disse videreutdanningene er i stor grad lærere som underviser i Kompetansepluss. Også lærere som underviser innvandrere i norsk og samfunnskunnskap deltar. Studieåret 2016-2017 fullførte 12 lærere videreutdanningen Voksenpedagogikk og grunnleggende digitale ferdigheter ved Høgskolen i Sørøst-Norge, mens 29 studenter fullførte videreutdanningen Voksenpedagogikk og Lese/skriveopplæring for voksne ved Universitetet i Stavanger.

Videreutdanning i norsk som andrespråk

Kompetanse Norge har ansvar for kompetansehevede tiltak blant lærere i norskopplæringen. Vi bidrar blant annet til at lærere får formell kompetanse i norsk som andrespråk rettet mot en voksen målgruppe. I 2016 ga vi tilskudd til Høgskolen Innlandet, Høgskolen Vestlandet og Universitetet i Bergen for å utvikle nye studietilbud i norsk som andrespråk for lærere som underviser etter Læreplan i norsk og samfunnskunnskap. Våren 2017 fullførte 12 studenter videreutdanningen ved Høgskolen Innlandet for lærere som underviser voksne som har lite eller ingen skolegang. 80 studenter fullførte studiet ved Universitetet i Bergen. Høsten 2017 startet studiene med 181 studenter.

Evalueringer viser at studentene opplever studiene som relevante og etterlengtet. Ved å tildele studiestedene tilskudd kan studiene tilbys gratis, og det er viktig for rekrutteringen til studiene.

Fagseminar om behovet for kompetanseutvikling for lærere som underviser voksne i grunnopplæringen og i norsk for voksne innvandrere (oppdrag gitt i tillegg til tildelingsbrev 1/2017)

Våren 2017 arrangerte Kompetanse Norge i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet et fagseminar. Formålet var å styrke kunnskapsgrunnlaget om lærere som underviser voksne og avdekke hvilken kompetanse de har behov for utover godkjent pedagogisk utdanning. Seminaret avdekket at det blant annet er behov for flere modulbaserte etter- og videreutdanninger i norsk som andrespråk, og at det kontinuerlig må satses på kompetanseutvikling som er forankret både hos myndigheter og opplæringssettene. Samtidig viste seminaret at det fortsatt trengs mer kunnskap om hva som kreves av voksenlærerne i en opplærings situasjon. Kompetanse Norge leverte i 2017 en oppsummering av seminaret til Kunnskapsdepartementet.

Anbefalinger for et velfungerende marked for etter- og videreutdanning (oppdrag gitt i tillegg til tildelingsbrev 7/2017)

Kompetanse Norge har ledet et arbeid som skal føre til konkrete anbefalinger om hvordan vi kan få et bedre fungerende etter- og videreutdanningsmarked i Norge. Dette arbeidet er en oppfølging av Nasjonal kompetansepolitisk strategi, og ble gitt som oppdrag til Kompetanse Norge i tillegg til tildelingsbrev 7/2017. Vi leverte vår rapport innen frist 15. januar 2018. Resultatet av arbeidet skal presenteres i Kompetansepolitisk råd i første kvartal 2018.

Arbeidet med anbefalingene har vært en god prosess som har involvert et bredt spekter av aktører i markedet for etter- og videreutdanning. I tillegg til konkrete anbefalinger, har arbeidet resultert i en kunnskapsoppsummering om markedet for etter- og videreutdanning, samt en oppsummering av innspill fra idéverksteder og andre arrangementer. Kompetanse Norge har samarbeidet med Innovasjon Norge i dette arbeidet.

Prioritert område 9: Utvikling og formidling av tilpassede metoder for voksnes læring i samarbeid med aktuelle fagmiljøer

Styringsparameter: Kompetanse Norge skal bidra til å forbedre og fornye metoder for voksnes læring.

Læringsressurser i grunnleggende ferdigheter

Kompetanse Norges digitale læringsressurser er godt besøkt. Lesogskriv.no har hatt 106 000 besøkende, en økning på 43 prosent fra 2016. Regnehjelpen.no har hatt over 37 000 besøkende, en økning på 42 prosent fra 2016.

Læringsmål for grunnleggende ferdigheter

Læringsmål for grunnleggende ferdigheter utviklet av Kompetanse Norge beskriver ferdigheter for voksne til bruk i forskjellige opplærings situasjoner. Med et arbeids- og samfunnsnivå i endring, er det viktig at læringsmålene er relevante og oppdaterte. Læringsmålene er revidert og omsatt til nynorsk i 2017. Læringsmålene er særlig brukt i Kompetansepluss og i voksenopplæringen. De gir lærerne gode beskrivelser og eksempler de kan bruke i egen undervisning. Læringsmålene brukes også i andre sammenhenger, blant annet i opplæringstiltak initiert av Nav.

Profiler for grunnleggende ferdigheter på jobben

Profiler for grunnleggende ferdigheter på jobben er fortsatt et mye brukt verktøy i opplæring av voksne. De gir beskrivelser av arbeidssituasjoner hvor grunnleggende ferdigheter kommer til uttrykk i konkrete situasjoner i forskjellige yrker. De 19 ulike profilene finnes både som nedlastbare filer og i papirformat, på bokmål og nynorsk, og fem er oversatt til samisk. I 2017 ble det lastet ned 16 000 profiler fra nett og 19 000 profiler i papirformat ble distribuert. Profilene brukes blant annet i Kompetansepluss, men også i norskopplæringen og i fellesfagene i yrkesfaglige utdanningsprogrammer. I 2017 er profilene revidert og relansert. Profilene kan også brukes som et enkelt kartleggingsverktøy.

Digidel

Nettstedet digidel.no er en samling ressurser som skal bidra til opplæring i digitale verktøy. Kompetanse Norge fikk i 2017 i oppdrag av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) å drifte og videreutvikle nettstedet fra 2018. Digidel.no ble opprettet av KMD i forbindelse med et nasjonalt program for økt digital deltakelse og kompetanse. Det nasjonale programmet er nå avviklet, og Kompetanse Norge skal sørge for videre drift og utvikling av nettstedet.

Nettbasert norskopplæring

LearnNoW og CALST er to nettbaserte læringsressurser for norskopplæring. Kompetanse Norge har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gitt midler til videreutvikling av disse læringsressursene. LearnNoW med støttespråk tigrinja ble lansert høsten 2017. CALST er lansert med et nytt brukergrensesnitt for å øke brukervennligheten og tilgjengeligheten.

Kompetanse Norge har på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet gjort læringsressursene mer tilgjengelige for nyankomne flyktninger. NTNU fikk i 2016 midler til å utvikle en mobilapp av LearnNoW med arabisk støttespråk. Appen ble ferdigstilt høsten 2017, og er gratis tilgjengelig for nedlasting.

Med bakgrunn i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet i 2016, har Kompetanse Norge igangsatt et arbeid for å ferdigstille trinn 2 nivå B1(B2) i LearnNoW, og til andre prosjekter som angår nettbasert opplæring. Trinn 2 av LearnNoW med vekt på helsefag er under arbeid.

Kompetanse Norge har etter en anbudskonkurranse i 2016, tildelt TV2 Skole midler for å produsere sendinger og opplæringsopplegg for voksne nyankomne i mottak. Oppdraget er en del av Justis- og beredskapsdepartementets satsing på utviklingen av nettressurser til bruk i norskopplæringen. Sendingene og opplæringsoppleggene gikk på lufta februar 2017, og fortsetter som et gratis tilbud foreløpig ut 2018. TV2 Skole gir tilbud på de seks største flyktningspråkene, pluss norsk og engelsk.

Universell utforming av digitale læremidler for voksne

I 2017 lyste Kompetanse Norge ut midler til universell utforming av nettløsninger for opplæring av voksne. Vi mottok 10 søknader, hvor det samlet ble søkt om 6,4 millioner kroner. Vi innvilget fire søknader, til en samlet sum på 2,8 millioner kroner. Prosjektene er rettet mot arbeidslivet og flertallet gjelder grunnleggende ferdigheter.

Vi har utformet og levert forslag til retningslinjer for tilskudd til universelt utformede nettløsninger til departementet i november 2017. I forslaget har vi lagt vekt på å sikre et godt grunnlag for å kunne vurdere ordningens måloppnåelse.

Kunnskapsoppsummering om nettbasert språkopplæring

Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo har på oppdrag av Kompetanse Norge skrevet en rapport om nettbasert opplæring. Rapporten gir et kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av kurstilbudet i norsk som andrespråk gjennom bruk av nettbaserte løsninger. Rapporten er tilgjengelig på nettsiden til Kompetanse Norge, og erfaringene ble delt på en workshop om nettbasert norskopplæring oktober 2017.

Prioritert område 10: Videreutvikle realkompetanseordninger

Styringsparameter: Kompetanse Norge skal bidra til økt kunnskap om bruk, hindringer og effekt av realkompetansevurdering.

Styringsparameter: Kompetanse Norge skal koordinere Erasmus+ prosjektet Visible Skills for Adults (VISKA).

Økt kunnskap om bruk, hindringer og effekt av realkompetansevurdering

Realkompetansevurdering er et viktig kompetansepolitisk verktøy som bidrar til å synliggjøre befolkningens kompetanse, og at den blir bedre brukt.

Realkompetansevurdering kan også bidra til økt deltakelse i etter- og videreutdanning, og at arbeidslivet får den kompetansen det trenger.

For å øke kunnskapen om bruk, hindringer og effekt av realkompetansevurdering har Kompetanse Norge etter en anbudsrunde, tildelt NIFU to ulike forskningsoppdrag. Resultatene fra oppdragene vil gi grunnlag for forslag til forbedringer i det norske systemet for realkompetansevurdering.

Forskningsoppdragene vil også levere viktige resultater som skal inngå i rapporten om implementeringen av EUs rekommandasjon om realkompetansevurdering som skal leveres i 2018, jf. oppdrag i tillegg til tildelingsbrev 1/2017.

Kompetanse Norge publiserer statistikk om bruk av realkompetansevurdering i statistikkbanken, som fra 2017 også har med tall fra grunnopplæringen. Den offisielle statistikken over bruken av realkompetanse i grunnopplæringen er mangelfull både når det gjelder kvantitet og kvalitet. For eksempel er det flere fylker som ikke rapporterer inn data på realkompetansevurdering.

Kompetanse Norge bidrar til faglig utvikling på realkompetansefeltet gjennom bredt samarbeid med partene og offentlige aktører. I 2017 har Kompetanse Norge gitt innspill til arbeidet med mulighets-caset om realkompetanse i varehandelen, ledet av Virke i samarbeid med NHO, LO og YS. Dette arbeidet er en del av oppfølgingen av Nasjonal kompetansepolitisk strategi. Vi har også gitt innspill til Interreg-prosjektet, et EU-program som gir økonomisk støtte til regional utvikling, der Larvik kommune er norsk partner.

Koordinering av Erasmus+ prosjektet Visible Skills for Adults (VISKA)

Prosjektet VISKA startet i 2017 og blir koordinert av Kompetanse Norge. Målet med prosjektet er å prøve ut realkompetansevurdering for nyankomne flyktninger.

Utprøvingene skjer først i 2018. Det er etablert en referansegruppe bestående av

Kunnskapsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Utlendingsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet, for å sikre god forankring på nasjonalt nivå. Det er vår vurdering at forutsetningene for vellykket prosjektgjennomføring er tilstede.

Nasjonalt fagskoleråd

Kompetanse Norge er sekretariat for Nasjonalt fagskoleråd. Kommunikasjonen mellom Fagskolerådet og ledelsen i Kompetanse Norge er god. Kompetanse Norge har det siste året økt sin kompetanse om fagskolesektoren og opplever å være en dialog- og diskusjonspart i rådets arbeidsutvalg. Som oppfølging av stortingsmelding 9 (2016–2017) *Fagfolk for fremtiden - Fagskoleutdanning*, er organiseringen av fagskolesektoren i endring. Det er gjennomført en prosess med bred involvering av fagskolesektoren for å diskutere problemstillinger knyttet til ny organisering.

Kompetanse Norge ser at fagskolene har en sentral plass i kompetansepolitikken, både når det gjelder bidrag til regional kompetanseutvikling og som tilbyder av etter- og videreutdanning.

3.3 Mål 3: Styrking av karriereveiledningstjenestene

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og resultater

Kompetanse Norge har i 2017 bidratt til å øke tilgangen til tjenestene, styrke kvaliteten på karriereveiledningen og medvirke til gode tilbud for de som har behov for karriereveiledning. Statistikk for 2017 viser en økning i antall brukere av karriereveiledningstjenester, antall karriereveiledningssamtaler og antall kurs og gruppeveiledninger fra 2016³.

Vi har prioritert arbeidet med å støtte utviklingen av karrieresentre, tilbudet ved sentrene og arbeidet i partnerskapene for karriereveiledning. Rapportert tilfredshet i brukerundersøkelsen ved karrieresentrene for 2017, viser at 95 prosent er fornøyde med karriereveiledningen. Svaret er basert på omlag 3500 mottakere av karriereveiledning.

I 2017 har vi stimulert til økt bruk av digitale plattformer og verktøy i karriereveiledningen. Videre har vi arbeidet med å heve kompetansen om karriereveiledning i integreringsfeltet. Vi har forberedt utviklingen av et nasjonalt kvalitetsrammeverk. Vi har stimulert til økt profesjonalitet, faglig utvikling og deling gjennom blant annet veilederforum.no og en nasjonal konferanse for hele karriereveiledningsfeltet.

Prioritert område 11: Likeverdige karriereveiledningstilbud i hele landet

Styringsparameter: Kompetanse Norge skal bidra til å etablere karrieresentre i alle fylker.

Styringsparameter: Bidra til videre utvikling av karriereveiledningsfeltet.

Styringsparameter: Utrede og igangsette utviklingen av et kvalitetsrammeverk for karriereveiledningstjenestene i samarbeid med andre karriereveiledningsaktører.

³ Unike brukere av karriereveiledningstjenester var 17378 i 2016 og 18124 i 2017. Antall karriereveiledningssamtaler var 28204 i 2016 og 34511 i 2017. Antall kurs og gruppeveiledninger var 720 i 2016 og 1006 i 2017.

Kunnskapsdepartementet vil sende et eget oppdragsbrev knyttet til oppfølging av karriereveiledningsfeltet og tiltakspunkter i NOU 2016:7.

Kompetanse Norge skal bidra til å etablere karrieresentre i alle fylker

Samtlige fylker har etablert offentlige karrieresentre i 2017, med unntak av Hedmark og Oslo. Hedmark har fått stimuleringstilskudd til etablering av karrieresentre og starter opp ordinær drift av senteret på Hamar fra januar 2018.

Kompetanse Norge og Oslo kommune har hatt flere dialogmøter for å stimulere til kvalitetsutvikling og samordning av karriereveiledningstilbudet i Oslo. Kommunen har fått tildelt et eget tilskudd som benyttes til utviklingsarbeid og kartlegging av karriereveiledningstilbudet for voksne i Oslo, herunder etablering av samarbeid med Nav Oslo og andre aktører. Kartleggingsarbeidet skal gi grunnlag for å få på plass et offentlig karriereveiledningstilbud som dekker alle grupper voksne i fylket.

Hordaland har i 2017 vedtatt opprettelse av to nye karrieresentre og knyttet Karriere Hordaland med til sammen tre karrieresentre tettere organisatorisk til andre virkemidler og aktiviteter innenfor fylkeskommunens arbeid med regional kompetanseutvikling.

I 2017 har Kompetanse Norge med bakgrunn i Nasjonal kompetansepolitisk strategi, tildelt stimuleringstilskudd til Finnmark fylkeskommune. Tilskuddet skal stimulere til utvikling av et tilbud om karriereveiledning som ivaretar den samiske befolkningens behov. Midlene har gjort det mulig for Karriere Finnmark å innlede samarbeid med et bredt spekter av aktører for å oppnå dette målet.

Bidra til videre utvikling av karriereveiledningsfeltet

Kraftsentrum for karriereveiledning i Tromsø

Kompetanse Norge har i 2017 forberedt gjennomføringen av regjeringens beslutning om å etablere et regionkontor i Tromsø med ti årsverk. Regionkontoret skal være et kraftsentrum for karriereveiledning, og ble offisielt åpnet av kunnskapsministeren 23. januar 2018.

Kurs om karrierelæring i norskopplæringen, som etterutdanning for lærere og ledere i norsk og samfunnskunnskap

Kompetanse Norge har i 2017 økt kunnskapen om karriereveiledning og karrierelæring i introduksjonsprogram og norskopplæring gjennom å tilby etterutdanning for lærere og ledere i norsk og samfunnskunnskap. Kurset ble utviklet og holdt av karriereveiledere fra karrieresentre, og ble tilbudt i 11 fylker. Vi har også utviklet materiell og undervisningsopplegg som kan brukes i norskopplæringen.

Kompetansehevingsprogram for veiledere fra karrieresentrene og Nav som veileder flyktninger i asylmottak

Kompetanse Norge har i 2017 gjennomført et kompetansehevingsprogram for ansatte i karrieresentrene og Nav, som veileder flyktninger i asylmottak. Gjennom samlinger og en konferanse har 120 veiledere blant annet fått kunnskap om asylinstituttet, godkjenningsordninger og bruk av tolk. I tillegg er det utviklet ressurser og materiell til bruk i veiledning av flyktninger. Vi vurderer at kompetansehevingsprogrammet har styrket kvaliteten på veiledningen.

Nasjonal karriereveiledningskonferanse

Kompetanse Norge arrangerte i 2017 Nasjonal karriereveiledningskonferanse, som samlet 360 deltakere fra hele karriereveiledningsfeltet. Utbyttet av konferansen er et styrket og tverrsektorielt faglig fellesskap, og økt kunnskap om aktuelle problemstillinger og metoder på karriereveiledningsfeltet.

Veilederforum.no

Veilederforum.no drives i samarbeid mellom Senter for IKT i utdanningen, Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge. Nettstedet har som mål å bidra til kompetanseheving blant et stort antall veiledere og derigjennom kvaliteten på karriereveiledningstjenestene gjennom bred formidling av fagstoff rettet mot karriereveiledere i alle sektorer. Antall brukere har økt fra 32 000 til 38 000 i 2017 sammenlignet med 2016. Trafikk fra Facebook til nettsiden har økt med 77 prosent. Antall følgere og aktivitet på Facebook har økt, og de mest populære postene nådde ca. 7000 personer i 2017, mot 4000 i 2016.

Karriereveiledning i kriminalomsorgen

Kompetanse Norge har i 2017 videreført arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget om karriereveiledning i kriminalomsorgen. På bakgrunn av en spørreundersøkelse til rådgiverne i fengselsundervisningen, utarbeidet Kompetanse Norge en rapport som anbefaler økt tilgang til karriereveiledning for flere grupper innsatte og bedre utnyttelse av samarbeidsflater på veiledningsområdet, med særlig vekt på karrieresentrenes rolle. Rapporten ble positivt mottatt i forskningsmiljøer og i kriminalomsorgen.

Webinarer om digital karriereveiledning

Kompetanse Norge har utviklet og gjennomført tre webinarer om digital karriereveiledning rettet mot ansatte på karrieresentrene. Det var over 100 påmeldte til webinarne. Webinarne er tilgjengelig for alle på nett, slik at veiledere både ved karrieresentre, i utdanningssystemet og Nav kan gjennomføre opplæringen.

Webinarene har resultert i økt bevissthet og kunnskap om digitale verktøy som en ressurs i karriereveiledningen, og tydeliggjort viktigheten av å kombinere fysisk ansikt til ansikt-veiledning med ulike digitale verktøy for de ansatte på karrieresentrene. Responser har vært svært positive både når det gjelder det faglige innholdet og bruk av webinarer som formidlings- og opplæringsverktøy.

Masterutdanningen i karriereveiledning

Kompetanse Norge har også i 2017 tildelt tilskudd til forskning og styrking av fagmiljøene ved masterutdanningen i karriereveiledning ved Høgskolen i Innlandet og Høgskolen i Sørøst-Norge. Tilskuddet har blant annet ført til videreføring og tilsetting av professor II i karriereveiledning, utvikling av professor- og førstekompetanse og samarbeid i nasjonale og internasjonale nettverk. Vi vurderer at dette er et viktig bidrag til profesjonalisering av karrierefeltet i Norge.

Nasjonalt forum for karriereveiledning

Nasjonalt forum for karriereveiledning er et forum med over 30 deltagende aktører som drøfter status, utvikling og problemstillinger på feltet og gir innspill til Kompetanse Norges arbeid. I 2017 har forumet blant annet fått informasjon om

og gitt innspill til oppdraget med å utvikle et kvalitetsrammeverk for karriereveiledning og til arbeidet med digital karriereveiledning.

Utrede og igangsette utviklingen av et kvalitetsrammeverk for karriereveiledningstjenestene i samarbeid med andre karriereveiledningsaktører

Kompetanse Norge har gjennom et forprosjekt utredet og besluttet hvordan oppdraget fra Kunnskapsdepartementet om å utvikle et kvalitetsrammeverk for karriereveiledningstjenestene i Norge skal gjennomføres. Hovedprosjektet vil ha oppstart i 2018. Vi har startet prosessen med å involvere sentrale aktører, blant annet Nasjonalt forum for karriereveiledning, se over. For å sikre et godt kunnskapsgrunnlag, har vi også innhentet internasjonal erfaring.

3.4 Mål 4: Forvaltning og utvikling av tilskuddsordninger

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og resultater

Kompetanse Norge forvalter 24 ulike tilskuddsordninger. De største ordningene er tilskudd til studieforbund og Kompetansepluss. I 2017 forvaltet Kompetanse Norge kr 685 071 000 i tilskuddsmidler på post 60-76. I tillegg forvaltet vi tilskuddsmidler på post 21.

Arbeidet med alle tilskuddsordningene som Kompetanse Norge forvalter ble sommeren 2017 samlet i et prosjekt, med unntak av oppgaver knyttet til tilsyn av de ulike tilskuddsmottakerne. Kompetanse Norge vil i 2018 vektlegge å gjennomføre identifiserte tiltak fra prosjektet for å forenkle og effektivisere administrasjonen av tilskuddsordningene, både for tilskuddsmottakere og Kompetanse Norge.

Kompetanse Norge erfarer en økt interesse for Kompetansepluss. Høsten 2017 ble det søkt om totalt 2897 kurs, fordelt på over 1200 søknader. Omlag 200 søknader vedrørte frivilligheten. Samlet søknadsbeløp var i overkant av 360 millioner kroner.

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Kompetanse Norge bestilt eksterne evalueringer av tilskuddsordningen til studieforbund og Kompetansepluss- arbeid og frivillighet. Evalueringene vil foreligge i første halvdel av 2018. Kompetanse Norge ser et behov for en gjennomgang av ordningenes innretning, i tråd med utviklingen i samfunnet og arbeidslivet. Evalueringene vil utgjøre et viktig kunnskapsgrunnlag i dette arbeidet.

Tabell 2. Tilskuddsordninger forvaltet av Kompetanse Norge i 2017 på post 21 og 60-76

Kapittel/Post	Navn på ordningen	Budsjettert tildeling i 2017	Tildelt i 2017
Kap. 254 post 70	Tilskudd til Studieforbund	kr 208 374 000	kr 208 374 000
Kap. 254 post 73	Tilskudd til VO organisasjoner	kr 13 119 000	kr 13 119 000
Kap. 255 post 70-76	Tilskudd til Fredssentre	kr 81 794 000	kr 81 794 000
Kap. 256 post 01	Tilskudd til produksjon av film	kr 90 000	kr 90 000
Kap. 256 post 21	Veilederforum	kr 219 000	kr 97 000
Kap. 257 post 21	Masterstipender til studenter i videreutdanning i GF	kr 220 500	kr 220 500
Kap. 257 post 70	Kompetansepluss Arbeid og Frivillighet	kr 162 237 000	kr 222 527 580
Kap. 258 post 21	Kompetanseheving VGO	kr 1 000 000	kr 1 000 000
Kap. 258 post 21	Kompetanseheving GSK	kr 2 700 000	kr 2 700 000
Kap. 258 post 21	Master i karriereveiledning	kr 1 000 000	kr 1 000 000
Kap. 258 post 21	Tilskudd til å styrke kompetanseutvikling i arbeidslivet	kr 1 500 000	kr 1 225 000
Kap. 258 post 21	Kompetanseløftet (forsøk med modulstrukturerte læreplaner)	kr 29 800 000	kr 29 800 000
Kap. 258 post 21	Tilskudd til å etablere karrieresenter i Oslo 2017	kr 1 600 000	kr 1 600 000
Kap. 258 post 60	Tilskudd til Partnerskap for karriereveiledning	kr 32 734 000	kr 32 734 000
Kap. 258 post 60	Tilskudd til Universell utforming	kr 2 833 750	kr 2 833 750
Kap. 495 post 01	Karriere i mottak	kr 5 350 000	kr 5 350 000
Kap. 496 post 21	Tilskudd til norskopplæring - TV2 skole	kr 3 000 000	kr 3 000 000
Kap. 497 post 21	Tilskudd til lærere og ledere i norskopplæringen	kr 5 984 700	kr 5 984 700
Kap. 497 post 21	Tilskudd til videreutdanningstilbud ved universitet og høgskoler i norsk som andre språk	kr 2 750 000	kr 2 750 000
Kap. 497 post 21	Stipend til videreutdanning i norsk som andre språk - PRISME	kr 200 000	kr 104 500
Kap. 497 post 21	Tilskudd til prosjektmidler til differensierte løp i norskopplæringen for voksne innvandrere	Ingen nye midler i 2017, kun oppfølging	
Kap. 497 post 21	Midler til komp.senter for nynorsk i norskoppl. For voksne innvandrere	kr 100 000	kr 100 000
Kap. 497 post 21	Mastergradstipend til masteroppgaver om norskopplæring, grunnleggende ferdigheter og karriereveiledning	kr 60 000	kr 60 000
Kap. 822 post 21	Læremidler	Ingen nye midler i 2017, kun oppfølging	

Tilskudd til freds- og menneskerettighetsentre

Kompetanse Norge oversendte Kunnskapsdepartementet rapport for 2016 fra freds- og menneskerettighetsentrene, samt vurdering av nivå for tilskudd for 2018, til frist 1. mai 2017. Alle sentrene driver sin virksomhet i tråd med målsetninger og kriterier som er nedfelt i retningslinjene for tilskuddsordningene.

Senter for studier av Holocaust og livsminoriteter (HL-senteret)

HL-senteret fikk i 2013 en tilleggsbevilgning på 20 millioner kroner. De gjenstående 16 millionene ble overført til 2017. Bruken av disse midlene vil fremkomme i årsregnskapet og årsrapporten til HL-senteret som sendes Kompetanse Norge innen 1. april 2018.

Prioritert område 12: Videreutvikling av kompetanseplussprogrammene, med vekt på måloppnåelse

Styringsparameter: Videre utvikling av rutiner som ivaretar forsvarlig prioritering og innhenting av informasjon om måloppnåelse.

Kompetanse Norge arbeider kontinuerlig med å forbedre interne rutiner og prosesser knyttet til vår forvaltning av tilskuddsordninger. Kompetansepluss utgjør den største søknadsbaserte tilskuddsordningen, og basert på risiko og vesentlighet har vi særlig oppmerksomhet om den. Kompetanse Norge tilstreber å ha en mest mulig åpen og gjennomsiktig forvaltning, hvor søkere av de ulike ordningene og spesielt Kompetansepluss, forstår hvordan vi vurderer søknader og hvorfor vi fatter vedtak om tilskudd og avslag. Vi har en ambisjon om å redusere antall klager på våre vedtak om avslag.

Vi har høsten 2017 lyst ut midler til en tjenstedesignstudie av tilskuddsordningen «Kompetansepluss arbeid». Studien skal vurdere om måloppnåelsen kan forbedres ved å endre innretningen av den eksisterende ordningen. Planlagt gjennomføring av denne studien er våren 2018.

Kompetanse Norge har også lyst ut midler til en evaluering av tilskuddsordningen «Kompetansepluss frivillighet». Vi ønsker å få vurdert om ordningen er organisert og forvaltet på en måte som gir gode forutsetninger for måloppnåelse. Evalueringsrapporten leveres i begynnelsen av 2018.

Kompetanse Norge mottok over 1200 søknader innen søknadsfristen til Kompetansepluss, hvor omlag 200 søknader vedrørte frivilligheten. Det er søkt om totalt 2897 kurs. Samlet søknadsbeløp var i overkant av 360 millioner kroner. Både antallet søknader og samlet søknadsbeløp er rekordhøye i forhold til tidligere år. Etter revidert nasjonalbudsjett, lyste vi ut 17 millioner kroner til opplæringen i digitale ferdigheter. Som følge av denne ekstrautlysningen, tildelte vi midler til alle de 143 kvalifiserte søkerne, og samlet tildelt beløp utgjorde i overkant av 14 millioner kroner.

For å få et mer helhetlig bilde av hvordan opplæringen er forankret og tilpasset behovet på arbeidsplassen, er tilsynsmetodikken for Kompetanseplussprogrammene er endret. Et stedlig tilsyn omfatter nå alle prosjekter hos samme tilskuddsmottaker i én generasjon, eksempelvis 2016-generasjonen, samt ordningen med godkjente tilbydere. Kriteriene inngår som en

veiledende del i tilsynsrapportene, og rapportene publiseres på kompetansenorge.no.

Prioritert område 13: Tilskudd til studieforbund

Styringsparameter: Videreutvikle og evaluere ordningen med tilskudd til studieforbund, med vekt på måloppnåelse og den rollen studieforbundene har i tilskuddsforvaltningen.

Styringsparameter: Fortsatt vektlegge å følge opp punkt 4.1.1 fra tildelingsbrevet til Vox for 2014, om å videreutvikle rapporteringen på de overordnede målene i voksenopplæringsloven slik at studieforbundenes rapportering på disse målene blir bedre. Oppfølgingen bør inkludere dialog med studieforbundene, jf. omtale i Innst. 12 S (2016-2017) under kapittel 254.

Kompetanse Norge oversendte Kunnskapsdepartementet rapport for studieforbundene 2016, inkludert rapportering på overordnede mål til frist 15. juni 2017. Rapport for 2015 og vurdering av søknad fra Voksenopplæringsforbundet for 2018 ble sendt innen fristen 1. mai 2017.

Studieforbundet KOR har i 2017 meddelt Kompetanse Norge at de opphører med virkning fra 1. januar 2018. Det betyr at det vil være 14 studieforbund som mottar tilskudd i 2018, og ikke 15 studieforbund slik det har vært i 2017.

Tilsynsmetodikken for studieforbund er endret slik at system for internkontroll i studieforbundene og korrekt bruk av tilskuddet underlegges særlig kontroll.

I tillegg til tildelingsbrev 5/2017 fikk Kompetanse Norge i oppdrag å gi anbefalinger for videreutvikling av ordningen med tilskudd til studieforbund. Anbefalingene skal bygge på eksisterende kunnskapsgrunnlag og på resultatene av en evaluering av ordningen. Oppdraget er tredelt, og to av deloppdragene hadde frist i 2017.

De to deloppdragene som ble levert i 2017, inneholdt gjennomgang av studieforbundenes rolle i tilskuddsforvaltningen og en anbefaling om bruk av opplæringstilskudd til dekning av administrative kostnader. Kompetanse Norge har benyttet ekstern bistand for å se på ordningen med tilskudd til studieforbund. På bakgrunn av anbefalinger fra eksternt hold, har vi endret på deler av innholdet i de ulike skjemaene som studieforbundene benytter i sin rapportering til oss. Endringene vil etter vår vurdering medføre at vi i større grad enn tidligere kan følge bruken av tilskuddsmidlene i studieforbundene.

Det tredje deloppdraget skal styrke kunnskapsgrunnlaget om studieforbundenes måloppnåelse. Det skal vurdere om det er nødvendig å innrette tilskuddet annerledes for at ordningen skal være et målrettet virkemiddel i kompetansepolitikken. Del tre har frist 1. mai 2018.

Oversikt over prosjekter finansiert over kapittel 258 post 21 og omtale av måloppnåelse

Kompetanse Norge har i 2017 mottatt prosjektmidler over kapittel 258 Tiltak for livslang læring. Tabellen under gir en oversikt over prosjekter finansiert over kapittel 258 post 21, og en henvisning til omtale av måloppnåelse per prosjekt. Bruk av midler er rapportert i årsregnskapet.

Tabell 3. Oversikt over prosjekter finansiert over kapittel 258 post 21 og omtale av måloppnåelse

Arbeid for voksne med svak kompetanse		
Prosjektnr.	Betegnelse	Henvvisning til omtale i årsrapporten
90 046	Kartleggingsverktøy og nettbasert opplæringstilbud grunnleggende ferdigheter	Mål 2, prioritert område 6 og 7
90 400	Nettløsning for kompetansekartlegging	Mål 5, elektronisk selvregistrering av kompetanse
90 401	Modulstrukturert forberedende voksenopplæring	Mål 2, prioritert område 5
90 461	Utvikling og spredning av metoder for voksnes læring	Mål 2, prioritert område 5, 6, 7 og 9
90 479	Kompetanseutvikling voksenlærere	Mål 2, prioritert område 8

Nasjonal kompetansepolitisk strategi		
Prosjektnr.	Betegnelse	Henvvisning til omtale i årsrapporten
90 317	Karrieresenter stimuleringsmidler	Mål 3, prioritert område 11
90 411	Utvikling av kunnskapsgrunnlaget	Mål 1, prioritert område 3 Mål 2, prioritert område 10 Mål 3, prioritert område 11
90 456	Master i karriereveiledning	Mål 3, prioritert område 11
90 442	Tilskudd til styrket kompetanseutvikling i arbeidslivet	Mål 2, prioritert område 10

Diverse		
Prosjektnr.	Betegnelse	Henvvisning til omtale i årsrapporten
90 415	Universell utforming av digitale læremidler for voksne	Mål 2, prioritert område 9
90 416	VISKA Erasmus-prosjekt	Mål 2, prioritert område 10
90 481	Kompetansebehovsutvalg	Mål 1, prioritert område 4

3.5 Mål 5: Flere nyankomne innvandrere deltar i arbeids- og samfunnsliv

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og resultater

Kompetanse Norge har ansvar for virkemidler som er av avgjørende betydning for integreringsarbeidet. Prøvene i norsk- og samfunnskunnskap for voksne innvandrere er godt etablert, og etterspørselen etter norskprøven er fortsatt økende. Kompetanse Norge har i 2017 forberedt en økning i antall prøvegjennomføringer gjennom å øke volumet av oppgaver og forbedre den tekniske plattformen. Norskprøven vil i 2018 avholdes tre ganger. Gjennomføringen av prøvene fungerer godt, men som vi påpeker i vår utredning levert Justis- og beredskapsdepartementet, er kapasiteten og kvaliteten på gjennomføringene i kommunene fortsatt en utfordring. I utredningen gir vi innspill på tiltak som kan bidra til en endring av dette.

Med innføringen av krav om dokumenterte resultater fra prøvene for permanent opphold og statsborgerskap, har prøvene for mange innvandrere blitt enda

viktigere enn før. Vi arbeider kontinuerlig for å opprettholde kvalitet på prøvene og gjennomføringene. Gjennom faglig og pedagogisk utvikling av norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, bidrar vi også til kvalitet i opplæringen.

Prioriterte områder

Formidle råd, analyser og kunnskap som er viktig for politikkutforming, regelverksarbeid og måloppnåelse til Justis- og beredskapsdepartementet

Kompetanse Norge har hatt god dialog med Justis- og beredskapsdepartementet rundt politikkutforming og regelverksarbeid. Med utgangspunkt i erfaringer fra kompetansekartlegging og karriereveiledning i asylmottak har Kompetanse Norge meldt inn behov for endringer i regelverket for behandling av personopplysninger til integreringsformål, og bidratt i påfølgende regelverksarbeidet.

Utvikling av kvalitet i opplæringen og formidling av kunnskap

Kompetanse Norge og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har en samarbeidsavtale om felles analyser på kvalifiseringsfeltet. Avtalen innebærer at partene har ansvar for et koordinert samarbeid om kvalitet i voksenopplæringen generelt, og norskopplæringen spesielt, samt å utvikle og formidle kunnskap til kommunene og andre samarbeidspartnere.

I samarbeid med IMDi, tjenstedesignbyrået Designit og Vestre Toten kommune har Kompetanse Norge fått verdifulle erfaringer gjennom en tjenstedesignprosess på kommunens norskopplæringstilbud. Prosjektet har identifisert flere forslag til endringer for å gjøre opplæringen mer brukervennlig og øke måloppnåelsen. Noen av forslagene vil piloteres, og resultatene fra prosjektet vil deles med andre kommuner.

Godkjenning av private tilbydere av norsk og samfunnskunnskap

Arbeidet med å effektivisere søknadsbehandlingen for godkjenning er videreført i 2017. Fra 1. juli 2017 ble forhåndsgodkjente tilbydere en del av ordningen, og ti studieforbund og ett universitet søkte om å få videreført sin godkjenning. Tilsammen har Kompetanse Norge behandlet 35 søknader i 2017. Søknadsbehandlingen resulterte i 11 avslag, 12 godkjenninger og 12 dispensasjoner. Dispensasjonene innebærer at de har fått utsatt kravet om oppfyllelse av kriterier til høsten 2019.

Kompetanse Norge har gjennomført et todagers seminar for tilbydere som er godkjent fra og med vinteren 2016. En undersøkelse etter seminaret viste at 77 prosent vurderte seminaret som nyttig for forståelsen av hva det innebærer å være godkjent privat tilbyder.

Utvikling og spredning av gode undervisningsmetoder og læringsmaterieil

Våren 2017 arrangerte Kompetanse Norge i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet et fagseminar. Formålet var å styrke kunnskapsgrunnlaget om lærere som underviser voksne og avdekke hvilken kompetanse de har behov for utover godkjent pedagogisk utdanning. Se omtale under mål 2 og prioritert område 8 om etter- og videreutdanningstilbudet for lærere som underviser voksne.

For bedre utbytte av språk- og arbeidspraksis og økt kontakt mellom lærer og deltaker, har to opplæringsssentre på oppdrag fra Kompetanse Norge prøvd ut forskjellige digitale verktøy og metoder for arbeidsretting. Erfaringene er delt på en workshop om nettbasert opplæring oktober 2017. Sentrene leverer sluttevaluering i 2018.

Arbeidsretting

Kompetanse Norge har i 2017 utviklet metoder og læringsressurser for arbeidsrettet norskopplæring i samarbeid med praksisfeltet, samt med samarbeidspartnere i Danmark og Sverige. Det er opprettet en egen temaside om arbeidsretting på kompetansenorge.no. Temaer knyttet til arbeidsretting av norskopplæringen er presentert på Norskkonferansen og Lederkonferansen, se omtale under.

Kompetanse Norge arrangerte en fagsamling for deltakere fra praksisfeltet, universiteter, høyskoler og beslutningstakere med erfaring fra arbeidsrettet språkopplæring. Erfaringene fra samlingen er presentert på våre temaside om arbeidsrettet opplæring.

Alfabetisering

Det er behov for å utvikle tilpassede metoder og tilnærminger for dem med svakest ferdigheter. Dette gjelder opplæringen i alfabetiseringsmodulen og spor 1. I løpet av 2017 har Kompetanse Norge prioritert å utvikle metoder og tilnærminger for muntlig opplæring, regning og digitale ferdigheter. I 2017 startet vi et arbeid for å utvikle arbeidsformer for muntlig opplæring uten bruk av skrift i begynneropplæringen. Vi har også igangsatt og støttet et utviklingsarbeid på emnet hverdagsmatematikk. Utviklingsarbeid på feltet presenteres på etterutdanningskurs, videreutdanninger, fagsamlinger og nettsider.

Kompetanse Norge har to representanter i Alfarådet i Nordisk nettverk for voksnes læring (NVL). Det er utviklet en ressurside om digital leseferdigheter og bruk av digitale verktøy for lærere. Alfarådet har arrangert en konferanse for lærere fra Norden om arbeidsretting, der 50 deltok fra Norge.

Samfunnskunnskap.no

Pensum til 50 timer samfunnskunnskap for voksne innvandrere ligger på samfunnskunnskap.no. Innholdet på nettsiden er revidert og vil legges ut på de ulike språkene i 2018. I 2017 ble alt innhold på lærersiden omsatt til nynorsk, slik at innholdet nå er tilgjengelig på både bokmål og nynorsk.

Læringsressurser på begge målformer

Flere læremidler er omsatt til nynorsk i 2017, og ytterligere to vil bli ferdigstilt henholdsvis i 2018 og 2019. I tillegg har vi gitt støtte til utgivelsen av nynorskavisen *Klart og Kort*, som er en lettlestavis på nett med oppgaver.

Kompetanse Norge har lyst ut midler til veiledning på nynorsk i norskopplæring av voksne innvandrere. Midlene skal brukes til å gi råd, blant annet om valg av læremidler knyttet til spor og nivå, til opplæringsssentre som nylig har gått over til å bruke nynorsk i opplæringen eller som planlegger å gjøre det. Det er vår vurdering at denne ordningen bidrar til å sikre kvalitet i opplæringen.

Sosiale medier

Kompetanse Norge har opprettet facebookgrupper for lærere og ledere i norskopplæringen. Vår vurdering er at gruppene fungerer godt som kanal for informasjon fra Kompetanse Norge, samt erfaringsutveksling om metoder, konferanser og fagstoff.

Tiltak for å heve kompetansen blant lærere i norskopplæringen og i samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Kompetanse Norge har delfinansiert et arbeid hvor Høgskolen Innlandet utvikler en bibliografi, i form av en åpent tilgjengelig søkbar database som omfatter bøker, artikler, master- og doktoravhandlinger, styringsdokumenter, læreplaner og annet om andrespråkopplæring for voksne i Norge. En slik database vil være til stor nytte både for forskning og utdanning innenfor norsk som andrespråk for voksne, og bidra til å heve kvaliteten på virksomheten på dette feltet. Databasen vil sammen med anskaffelse av kunnskapsoppsummering om metode og innhold i norskopplæringen (jf. oppdrag i tillegg til oppdragsbrev 2/2017) bidra til en god oversikt over fagfeltet og gi et godt grunnlag for videre forskning. Den vil også bidra til heving av kvaliteten på etter- og videreutdanningstilbudet til voksenlærere i norskopplæringen.

Norskkonferansen

Norskkonferansen er en viktig møteplass for lærere og ledere som jobber med norskopplæring for voksne innvandrere. Konferansen skal inspirere og engasjere ved å presentere forskningsbasert kunnskap innenfor fagfeltet norsk som andrespråk og integrering. På konferansen 2017 deltok cirka 460 lærere og ledere i norskopplæringen.

Konferansen fikk svært god evaluering. Cirka 89 prosent sa seg enige i påstanden «Konferansen er viktig for utviklingen på fagområdet». Det er vår vurdering at konferansen bidrar til å heve og oppdatere kompetansen til deltakerne.

Lederkonferansen

Lederkonferansen er en viktig kanal for å påvirke kvaliteten i opplæringen som gis i kommunene. Lederkonferansen 2017 samlet om lag 320 ledere i kommunal voksenopplæring, i tillegg deltok representanter fra fylkesmannsembetene. Tema på konferansen var oppfølging av tiltak i stortingsmelding 16 (2015-2016) og stortingsmelding 30 (2015-2016), læringsledelse og skolebasert utviklingsarbeid, prøvene og arbeidsretting. Evalueringen viser at deltakerne var svært fornøyde med programmet.

Etterutdanning for lærere i 50 timer samfunnskunnskap

På oppdrag fra Kompetanse Norge ble det arrangert seks modulkurs og en temakonferanse for tospråklige lærere i løpet av 2017. Ettersom mange av lærerne nå har gjennomført kursene, er etterspørselen ikke like stor som før. Kompetanse Norge har utviklet et nytt temakurs for dem som allerede har fullført modulkursene. Temakonferansen omhandlet undervisningsopplegget «Norsk kultur og norske verdier». De som underviser på tigrinja, arabisk, dari, engelsk eller tegnspråk ble prioritert, ettersom dette er de mest aktuelle språkene i målgruppen for dette undervisningsopplegget. 94 prosent av respondentene på kursevalueringene var fornøyde med kurset.

Utvikle, vedlikeholde og informere om prøvene i norsk og samfunnskunnskap

Kompetanse Norge har brukt mye ressurser i 2017 for å øke kvaliteten og hyppigheten av norskprøven, og leverte i den sammenheng en utredning av ulike alternativer for å nå disse målene til Justis- og beredskapsdepartementet 2. mai 2017. Departementet har bestemt at norskprøven skal arrangeres tre ganger i 2018, og fire ganger i 2019. For å kunne arrangere prøven flere ganger i året enn tidligere har blant annet det digitale prøvesystemet blitt videreutviklet, og Kompetanse Norge har utarbeidet planer for å effektivisere arbeidet med norskprøven. Vi vil implementere de nye arbeidsprosessene i 2018.

For å øke kvaliteten på norskprøven, har vi styrket kompetansen internt knyttet til å utarbeide analyser for å kvalitetssikre prøvene. Norskprøven har også blitt vurdert av den internasjonale organisasjonen for språktesting, ALTE, som resulterte i et stort arbeid med å avdekke og minimere svakheter ved prøven.

I starten av 2017 mottok Kompetanse Norge henvendelser fra flere kommuner om et behov for å arrangere muntlig norskprøve tidligere enn planlagt prøveperiode. Dette var grunnet nye krav i utlendingsforskriften (2009) med tilbakevirkende kraft, om å beherske et minimum av norsk muntlig ved søknad om permanent oppholdstillatelse. Vi valgte derfor å gjennomføre en ekstraordinær avvikling av delprøven i muntlig kommunikasjon i mars 2017. Litt over 1 000 kandidater avla prøve.

Samfunnsøkonomisk analyse har på oppdrag fra Kompetanse Norge gjennomført en undersøkelse av samsvaret mellom tre ulike prøver som dekker språkkravet i norsk ved opptak til høyere utdanning gjennom Samordna opptak. Resultatet B2 på alle fire delprøver av norskprøven, resultatet bestått på Test i norsk – høyere nivå og resultatet D-E på eksamen fra trinn 3 i norsk på universitetene blir omregnet til karakteren 2 i skalaen man bruker i norsk på videregående skole. Undersøkelsen konkluderte med at det ikke er samsvar mellom opptakskravene, og at omregningen av resultatet på de ulike prøvene ikke gir lik uttelling for ferdigheter på samme nivå. Det ble anbefalt at resultat B2 på norskprøven omregnes til karakteren 4. En endret praksis fordrer en endring i forskriften om opptak til høyere utdanning. Forslag om forskriftsendring var på høring høsten 2017. Kompetanse Norge spilte inn behovet for endring på bakgrunn av funnene i denne undersøkelsen. I 2018 ble forskriften endret og høringsinnspillet fra oss ble tatt til følge.

I 2017 ble det gjennomført en ny ROS-analyse av det digitale prøvesystemet hvor norskprøven, samfunnskunnskapsprøven og statsborgerprøven lages og gjennomføres. På bakgrunn i ROS-analysen, er det iverksatt tiltak i systemet for å gi bedre sikring av personopplysningene og for å legge til rette for etterlevelse av EUs forordning for personvern (GDPR) som trer i kraft 25. mai 2018.

Kompetanse Norge jobber kontinuerlig med informasjon om prøver i norsk og i samfunnskunnskap på nettsidene våre, e-post og telefon. Antallet kandidater som tar prøvene og prøvesteder som arrangerer dem har økt hvert år, noe som også har medført flere henvendelser. I 2017 ble det derfor blant annet implementert en egen prøvetelefon, som gir personer raskere svar på ulike spørsmål om prøvene.

Prøve i samfunnskunnskap

Prøven er per i dag tilgjengelig på 29 språk, og det er lest inn lydfiler til ti av språkene.

I 2017 ble det avlagt 22103 prøver i samfunnskunnskap, noe som er en nær doubling av antall avlagte prøver fra 2016. Beståttandelen var 78,6 prosent. Dette er 11,4 prosentpoeng lavere enn resultatmålet på 90 prosent, men tilnærmet likt som 2016. Det er stor variasjon i andel beståtte prøver mellom de ulike språkene. Dette kan henge sammen med utdanningsnivået i de nyankomnes opprinnelsesland. Andelen som tok prøven på norsk gikk opp fra 10,7 % i 2016 til 43,7 % i 2017. Dette kan ha sammenheng med endringer i statsborgerloven og innføring av statsborgerprøven fra og med 1. januar 2017.

Statsborgerprøven

Statsborgerprøven ble lansert 1. januar 2017. Prøven er tilgjengelig på bokmål og nynorsk, og det er lest inn lydfiler på begge målformer.

Oppgavene i statsborgerprøven var ikke testet ut på kandidater (pilotert) før prøven ble lansert. Analyser av gjennomførte prøver våren 2017 viste at det var ulik vanskelighetsgrad på de forskjellige prøvesettene. Dette resulterte i ny sammensetting i juni 2017, slik at vanskelighetsgraden på de ulike prøvesettene skulle bli lik.

Det ble avlagt 6 016 statsborgerprøver i 2017. 4 271 av prøvene ble bestått, noe som gir en beståttandel på 71 prosent. Vi vet ikke hvor mange kandidater som har avlagt prøve, og heller ikke hvor mange kandidater som har tatt prøven flere ganger.

I løpet av høsten 2017 har vi laget nye oppgaver til statsborgerprøven. I utvikling av oppgavene har vi benyttet en ekstern oppgavekommisjon, i tillegg til innspill fra en ekstern referanseperson. Oppgavene har også vært bearbeidet internt i Kompetanse Norge. De nye oppgavene piloteres i reelle prøver, før de analyseres og implementeres som del av statsborgerprøven.

Elektronisk selvregistrering av kompetanse

Innen fristen 1. juli 2017 overleverte Kompetanse Norge en løsning for elektronisk selvregistrering av kompetanse til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Løsningen tilfredsstilte kravene til kvalitet, kostnad og omfang i oppdraget fra Kunnskapsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. IMDi har igangsatt en ny evaluering av løsningen, og vi har deltatt i referansegruppen for evalueringen.

Karriereveiledning i asylmottak

Kompetanse Norge har i 2017 prøvd ut karriereveiledning i etterkant av kompetansekartlegging for beboere ved fem integreringsmottak og tre ordinære asylmottak. I løpet av de tre første kvartalene i 2017 har karrieresentrene gjennomført 1326 karriereveiledninger for målgruppen. Evalueringen av den første utprøvsperioden viser at karriereveiledningen fungerer etter hensikten, og Opinion ser i sin evaluering tendenser til at flyktingene raskere kommer i gang

med målrettede aktiviteter mot utdanning og arbeid enn de ville gjort uten dette tilbudet.

Karriereveiledning i asylmottak har i 2017 vært en samfinansiering fra Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Kompetanse Norge vil videreføre utprøving av tilbudet til beboere i asylmottak i 2018. I løpet av 2018 vil målgruppen også få tilbud om realkompetansevurdering, som en del av VISKA-prosjektet (omtalt under prioritert område 10).

Utvikling og implementering av 50 timer opplæring i norsk kultur og norske verdier for asylsøkere i mottak

Kompetanse Norge har ferdigstilt presentasjoner til alle temaene i «Norsk kultur og norske verdier» til bruk i opplæringen (jf. tillegg til oppdragsbrev 6/2016).

Presentasjonene er oversatt til arabisk, tigrinja og engelsk. Oversettelser til dari, pashto, amharisk og somali er under arbeid. Vi har også lagt ut en oversikt over relevant bakgrunnsstoff og ressurser som kan brukes i opplæringen av de tospråklige lærerne. Kompetanse Norge har gjennomført et evalueringsmøte med representanter fra integreringsmottakene og fått gjennomgående positiv tilbakemelding på organisering av opplæringen og innholdet i ressursen.

Styringsparametere fra Justis- og beredskapsdepartementet

Tabell 4. Oversikt over styringsparametere fra Justis- og beredskapsdepartementet og resultater for 2017

Styringsparametere	Resultatkrav	Resultater
S 1 Andel deltakere som består prøve i samfunnskunnskap	R 1 90 prosent	1 78,6 prosent
S 2 Andel deltakere med rett og plikt som oppnår nivå A2 eller høyere på norskprøve	R 2 70 prosent på skriftlig prøve; 90 prosent på muntlig prøve	2 87 prosent fikk resultat A2 eller høyere på delprøve i lytteforståelse, 75 prosent i leseforståelse og 78 prosent i skriftlig framstilling. 86 prosent oppnådde resultat A2 eller høyere på muntlig prøve ⁴
S 3 Kjennskap til- og etterspørsel etter prøvene i norsk og samfunnskunnskap	R 3 Arbeidsgivere er kjent med, og opplever at prøvene er relevante for de behovene de har	3 Se besvarelse i tekst under tabellen
S 4 Antall lærere og ledere som deltar i etter- og videreutdanning per år og deres tilfredshet med tilbudet	R 4 2 000 lærere og ledere deltar i etterutdanning R 5 70 prosent av deltakerne i etterutdanning gir en vurdering på 4 eller 5 på en femdelt skala, der 5 er beste skår	4 1880 lærere og ledere har deltatt i etterutdanning 5 87-89 prosent av deltakerne har gitt en skår på 4 eller 5

⁴ På grunn av manglende integrasjon mot Nasjonalt introduksjonsregister (NIR), kan vi ikke skille ut hvilke av disse kandidatene som deltok i opplæring eller som hadde rett og plikt.

	R 6 Minst 100 lærere deltar i relevant videreutdanning	6 273 lærere deltar i løpet av 2017 i relevant videreutdanning
S 5 Andel lærere med formell kompetanse i relevante fag	R 7 Økning fra 2016 til 2017 i andel lærere med formell kompetanse i norsk som andrespråk	7 Se besvarelse i tekst under tabellen
S 6 Kommunenes planlegging og gjennomføring av opplæring i 50 timer samfunnskunnskap	R 8 Antall deltakere på kurs for tospråklige lærere skal øke i forhold til i 2016 R 9 Kompetanse Norge skal dokumentere og formidle god praksis	8 Samme antall som 2016, ca. 300 9 Kompetanse Norge har dokumentert og formidlet god praksis, både didaktisk og organisatorisk, gjennom modulkurs og temakonferanse, og gjennom Facebook-gruppen for lærere som underviser 50 timer samfunnskunnskap.
S 7 Andel beboere i mottak som har gjennomført kompetansekartlegging og karriereveiledning	R 10 I mottak der tilbudet er etablert, skal samtlige beboere i målgruppen ha gjennomført kompetansekartlegging og karriereveiledning	10 Se besvarelse i tekst under tabellen

R 3 Arbeidsgivere er kjent med, og opplever at prøvene er relevante for de behovene de har

Vi har jobbet med å øke bevisstheten rundt bruken av prøvene i arbeidslivet ved å bidra på høringsuttalelser, presentasjoner og kronikker. Vi opplever at arbeidsgivere er mer bevisste til språkkravene de stiller til sine arbeidstakere og at prøvebevis fra norskprøven er et etterspurt bevis på språkferdigheter.

R 7 Økning fra 2016 til 2017 i andel lærere med formell kompetanse i norsk som andrespråk

Det finnes ikke tilgjengelige registerdata over lærere med formell kompetanse i norsk som andrespråk, og dette resultatkravet kan derfor ikke besvares presist. I alt 12 studenter fullførte studiet Lese- og skriveopplæring for unge og minoritetsspråklige skolegang våren 2017. Det er en nedgang i antallet fra 2016 som kan skyldes at studiet trenger å få etablert seg på nytt etter at det ble flyttet fra Høgskolen på Vestlandet. På de nyopprettede studiene er det nå over 150 studenter som er i ferd med å tilegne seg formell kompetanse i norsk som andrespråk. Det vil medvirke til en vesentlig økning av antallet lærere med formell kompetanse i 2018.

R 10 I mottak der tilbudet er etablert, skal samtlige beboere i målgruppen ha gjennomført kompetansekartlegging og karriereveiledning

I perioden 1. september 2016 til 19. mai 2017 (som er perioden Kompetanse Norge har data for) var det 600 av 1100 i målgruppen for kompetansekartlegging som registrerte sin kompetanse.

Omlag 1000 beboere i mottak har fått individuelle karriereveiledning. Det er i tillegg gjennomført omlag 330 gruppeveiledninger, informasjonsmøter og lignende.

Oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet

O1 del 1) Utredning av dagens ordning for avvikling av avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap og del 2) Forberedelse av økt antall prøveavviklinger i året

Kompetanse Norge ble i oppdragsbrev for 2017 bedt om å utrede om dagens ordning for gjennomføring av prøver i norsk og samfunnskunnskap er den mest hensiktsmessige for å sikre tilstrekkelig kvalitet og kapasitet. Utredningen ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet 2. mai 2017 og presenterer ulike alternativer for å øke kvaliteten og kapasiteten i gjennomføringen av prøver.

I etterkant av utredningen har Kompetanse Norge overlevert kostnadsberegning for alternativet om å redusere antall prøvesteder, mens kostnadsberegning av integrasjon mot Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) og Folkeregisteret foreløpig ikke er ferdigstilt.

O2 Implementere og formidle tverrsektorielle kvalitetsstandarder for norskopplæring utenfor introduksjonsloven

Kompetanse Norge har utarbeidet tverrsektorielle kvalitetsstandarder for norskopplæring av deltakere som ikke omfattes av introduksjonsloven. Kvalitetsstandardene skal bidra til at norskopplæring gitt eller bestilt av det offentlige er av god kvalitet, og gir en bedre sammenheng i opplæringstiltak for den enkelte deltaker. Kompetanse Norge har fått i oppdrag å implementere kvalitetsstandardene gjennom en planlagt nettressurs, for deretter å forankre standardene på direktoratsnivå og markedsføre dem i kommuner, Nav fylkesledd og hos øvrige relevante aktører. Vi har informert om kvalitetsstandardene på våre nettsider, i nyhetsbrev og i epost til fylkesdirektører i Nav og regionsdirektørene i IMDi for å gjøre kvalitetsstandardene kjent hos bestillere av norskkurs i Nav fylke og i IMDi. Utviklingen av nettressursen er planlagt gjennomført innen 1. april 2018.

O3 Særskilt tilrettelagt opplæring etter introduksjonsloven

Som en oppfølging av utredningen om særskilt tilrettelagt opplæring etter introduksjonsloven, har Kompetanse Norge i samarbeid med Statped startet utprøvingen av Dynamisk ordblindetest (DOT) i seks kommuner. I februar 2018 arrangerer vi et seminar for opplæringsstedene som skal delta i utprøvingen. Utprøvingen vil gi kunnskap om hvordan testen kan bidra til å avdekke lese- og skrivevansker hos voksne innvandrere, og hvilke rammer/forutsetninger som eventuelt må være til stede. Dynamisk ordblindetest vil kunne gi bedre tilrettelagt norskopplæring for personer i målgruppen som har lese- og skrivevansker.

Kompetanse Norge har også kartlagt kommunenes bruk av helsesøster eller tilsvarende i norskopplæringen for voksne innvandrere. Kartleggingen viser at tre av fem opplæringssteder har tilgang til helsesøster og at helsesøstertilbudet fyller en viktig funksjon. På opplæringssteder der helsesøster også gir veiledning og støtte til lærerne, opplever lederne at lærerne blir bedre rustet til å håndtere ulike situasjoner.

O4 Oppdrag knyttet til Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021) og kommende Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017–2020), herunder oppdatering av ressurs om vold i nære relasjoner

Kompetanse Norge har i 2017 levert to alternative forslag til oppdatering av undervisningsopplegget *Vold i nære relasjoner* for voksne innvandrere, hvorav det ene ble anbefalt. Det er vår vurdering at dette gir et godt grunnlag for revidering av ressursen. I tillegg ble det levert forslag til kompetanseheving for lærere og ledere i tematikken. Det er vår vurdering at dette vil gi et godt grunnlag for implementering av undervisningsopplegget. Kompetanse Norge er representert i relevante fora, og arbeidet videreføres i 2018.

O5 Tillegg til oppdragsbrev 1/2017: Kompetanse Norge skal bidra i workshop om økt arbeidsretting av introduksjonsprogrammet

Kompetanse Norge bidro med innlegg i workshop om økt arbeidsretting av introduksjonsprogrammet 12. oktober 2017, arrangert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Vi har deltatt i oppfølgingsmøte med Justis- og beredskapsdepartementet og IMDi, og levert kommentarer til oppsummeringsnotat om videre arbeid innen arbeidsretting av introduksjonsprogrammet. Kompetanse Norge vurderer denne typen samarbeid som nyttig.

O6 Tillegg til oppdragsbrev 2/2017: Anskaffelse av kunnskapsoppsummering om metode og innhold i norskopplæringen

Høgskolen i Innlandet har fått oppdraget etter utlysning november 2017. Oppdraget skal være ferdigstilt 1. april 2018. Kunnskapsoppsummeringen skal omfatte kunnskap om norskopplæringens innhold og metodiske tilnærming og bidra til å konkretisere temaer for videre forskning.

4. Styling og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering av opplegget for styling og kontroll

Kompetanse Norge har flere systemer for styling og kontroll i virksomheten, blant annet innenfor økonomistyring, anskaffelser, informasjonssikkerhet og helse, miljø og sikkerhet. Virksomheten har imidlertid vært gjennom flere omorganiseringer de to siste årene, flere nye ledere har kommet til og antall ansatte har økt på grunn av nye oppdrag. Økonomiforvaltningen er også blitt mer komplisert på grunn av en sterk økning i kortsiktige tildelinger.

Vi har derfor sett behovet for å etablere et helhetlig system for styling og kontroll i virksomheten, og skal blant annet samle de systemene vi har for internkontroll på økonomifeltet, informasjonssikkerhet og HMS. Dette vil gi oss bedre oversikt, risikostyring og etterlevelse. Det er satt ned en prosjektgruppe som skal gi innspill til etablering av et slikt helhetlig system. Arbeidet skal gjennomføres første del av 2018.

Virksomhetsstyring

I 2015 utarbeidet Kompetanse Norge en strategisk plan for perioden 2016-2020 med en målstruktur som danner grunnlaget for årlig virksomhetsplanlegging. Budsjettet knyttes opp mot tiltakene i virksomhetsplanen. Strategisk plan revideres hvert år.

Det gjennomføres jevnlig styringsdialogmøter mellom direktør og avdelingsledere og mellom avdelingsledere og deres seksjonsledere. I 2017 ble møtene formalisert med en fast agenda. Mål, resultater og tildelte virkemidler for å nå målene skal alltid gjennomgås i disse møtene. Det skal legges spesiell vekt på avvik fra forventet måloppnåelse, men også avvik fra styringssystemer, retningslinjer og rutiner, samt personalforhold og eventuelle andre risikoområder. Det er vår vurdering at de formaliserte møtene har medført bedre styling og kontroll med virksomheten. I tillegg ble medarbeidersamtalene i 2017 erstattet med årlige mål- og utviklingssamtaler som alle ansatte har med sin leder, inkludert en oppfølging etter et halvt år. Mål- og utviklingssamtalene er koblet til mål i virksomhetsplanen. En intern kompetansestrategi ble ferdigstilt i 2017. Den er også knyttet til mål- og resultatstyringen.

Tilsyn

Kompetanse Norge fører tilsyn med seks av de tilskuddsordningene som vi forvalter. I tillegg føres tilsyn med godkjenningsordningen for private tilbydere av opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Endelig tilsynsrapporter legges ut på kompetansenorge.no.

I 2017 har vi gjennomført totalt 27 tilsyn som er fordelt slik: fire med godkjente studieforbund, ett med freds- og menneskerettighetssentre, 19 tilsyn med 80 prosjekter i Kompetansepluss arbeid og Kompetansepluss frivillighet, samt to med fylkesvise partnerskap for karriereveiledning. Det har vært tilsyn med én privat tilbyder av opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Antallet tilsyn er økt med sju fra 2016, en økning på 35 prosent. Økningen skyldes hovedsakelig effektivisering med å gjennomføre flere tilsyn på samme tilsynsreise.

Av de 19 tilsynene med Kompetansepluss har fem resultert i krav om tilbakebetaling, hvorav ett er påklaget og oversendt for behandling i Kunnskapsdepartementet. Vi har i 2017 gjort forsøk med skriftlige tilsyn for enkeltstående prosjekter i Kompetansepluss, og vil med enkelte endringer videreføre dette i 2018. Etter klage frafalt Kompetanse Norge i 2017 vedtak med krav om tilbakebetaling for to tilsyn gjennomført i 2016.

Endret metodikk har effektivisert tilsynsarbeidet og styrket kunnskapen om hvordan tilskuddene benyttes og hvordan ordningene fungerer i praksis. Effektiviseringsgevinsten hentes ut ved å forbedre rutinene og øke kvaliteten i tilskuddsforvaltningen, og ved å gjennomføre flere tilsyn med samme ressursbruk.

Erfaringer fra tilsyn formidles internt i møte med vår tilskuddsforvaltning for å forbedre informasjon til tilskuddsmottakere om regelverk og for å sikre bedre rapporteringsrutiner.

Risikostyring

Kompetanse Norge gjennomfører risikovurderinger på grunnlag av målene som er definert i tildelingsbrevet og oppdragsbrev. Rapporten som ble levert 1. februar 2017 framhevet følgende områder der risikovurdering og risikoreduserende tiltak synes spesielt relevant:

1. Risiko knyttet til forvaltning av tilskuddsmidler
2. Risiko knyttet til statsborgprøven
3. Risiko knyttet til selvregistrering av kompetanse og karriereveiledning i mottak
4. Risiko knyttet til Kompetanseløftet

Risikoreduserende tiltak

1. Vi har satt i verk en rekke risikoreduserende tiltak i 2017 knyttet til tilskuddsforvaltningen. Tilsynsfunksjonen er styrket. God dialog med tilskuddsmottakere vektlegges og ved gjennomføring av tilsyn har vi økt oppmerksomheten knyttet til kvalitet og måloppnåelse. Det er utarbeidet systemer og maler for rapportering for å sikre enhetlig og etterrettelig grunnlag for utbetaling.
2. Risikoreduserende tiltak knyttet til statsborgerprøven har blant annet vært å produsere flere oppgaver, og å etablere et system for å få oppgavene pilotert. Vi har også gjennomført analyser av prøveresultater i løpet av 2017. På bakgrunn av analysene, har vi endret to av oppgavesettene, slik at vanskelighetsgraden er den samme på alle oppgavesettene.
3. I juni 2017 overtok Integrerings- og mangfoldsdirektoratet ansvaret for drift og videreutvikling av et system for selvregistrering av kompetanse i mottak, og dermed også for håndtering av risiko knyttet til oppdraget. I perioden da Kompetanse Norge hadde ansvaret benyttet vi kunnskap innhentet gjennom pilotering og evalueringer for å forbedre løsningen. Vi vektla informasjons- og kommunikasjonsarbeid og sørget for at det ble utviklet filmer og annet informasjonsmateriell på mange språk til bruk i mottakene. Dette for å bidra til at flest mulig tok i bruk løsningen, og for å redusere behovet for assistanse i registreringen.

Kompetanse Norge har sørget for å få på plass de juridiske avklaringene for at karrieresenterne skal kunne innhente, registrere og dele opplysninger om beboere i mottak. Vi har i tillegg utviklet en informasjonsbrosjyre som er oversatt til de vanligste språkene i integreringsmottak, fordi det var risiko knyttet til at beboere i mottak hadde feil forventninger til innholdet i karriereveiledningen.

4. Sommeren 2017 besluttet Kompetanse Norge å nedskalere ambisjonsnivået for ikt-løsningen i Kompetanseløftet betydelig, blant annet fordi det på tross av to anbudsrunder ikke var mulig å få tak i kvalifiserte leverandører.

For å kunne lansere et kartleggingsverktøy og e-læring høsten 2018 som en del av forsøkene med nye læreplaner, var det nødvendig å finne alternative ikt-løsninger. Vi valgte en løsning basert på å gjenbruke deler av systemet for utvikling og gjennomføring av norskprøven, kombinert med noe standard programvare. Vi gikk til anskaffelse av et midlertidig verktøy for innholdsproduksjon for å redusere risikoen for forsinkelser i arbeidet med e-læring og kartlegging.

Arbeidet med utvikling av nye modulerte læreplaner og gjennomføring av forsøk med disse har i liten grad vært påvirket av forsinkelser og endrede planer for ikt-løsningene. Ved inngangen til 2017 vurderte vi at det var en risiko knyttet til rekruttering til forsøkene. Gjennom bred involvering og informasjonsarbeid lyktes vi med å skape en stor interesse for deltakelse i forsøket. Dette arbeidet har bidratt til solid forankring av forsøket i sektor. I alt 28 opplæringssteder deltar nå i forsøket og vi erfarer at skolene får rekruttert bra med deltakere til opplæringen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

ROS-analyse

Kompetanse Norge har inngått en rammeavtale med Sikkerhetsledelse AS. De skal bistå oss i gjennomføring av øvelser, revisjon av ROS-analyse og annet arbeid med sikkerhet og beredskap. ROS-analysen som ble laget i 2016, skal revideres i 2018. Vi skal også revidere vårt kriseplanverk.

Kriseøvelse

Kompetanse Norge gjennomførte kriseøvelse i desember 2017. Den ble gjennomført som en skrivebordsøvelse. Evalueringen fra Sikkerhetsledelse etter øvelsen konkluderer med at virksomhetens ledelse er godt organisert gjennom struktur, planverk og personell i definerte roller. Ledelsen har god kapasitet til å kunne håndtere en alvorlig hendelse. Kompetanse Norge vektlegger sikkerhet og beredskap i sin organisasjon. Sikkerhetsledelse AS anbefaler at Kompetanse Norge fremover ivaretar denne vektleggingen, og bygger videre på den faktiske evnen vi har etablert innenfor sikkerhets- og krisehåndtering.

Styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS)

Kompetanse Norge sitt styringssystem for informasjonssikkerhet ble etablert i 2016. Systemet er basert på ISO standard 27001 og Uninetts veileder. Vi arbeider kontinuerlig med oppfølging av systemet, opplæring og videreutvikling. Under

følger en omtale av vår oppfølging av de fem tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet.

Tiltak 1. Styring og kontroll

Se omtale innledningsvis om overordnet vurdering av opplegget for styring og kontroll.

Tiltak 2. Sikkerhet i digitale systemer og tjenester

For å sikre våre systemer, har Kompetanse Norge en ikt-infrastruktur som er beskyttet med brannmur. Denne beskytter både innkommende trafikk og trafikk mellom interne soner. Våre nettverk blir regelmessig kartlagt av NSM, Alvis NOR. Eventuelle svakheter som blir funnet, blir meldt tilbake til Kompetanse Norge. Alle våre klientmaskiner har harddisker som er kryptert med Microsoft BitLocker. Våre brukere har ikke administrative rettigheter på sine maskiner, det er derfor begrenset hva en bruker kan installere av programvare. Klientmaskinene er også beskyttet av antivirus-programmer.

Det er gjennomført en ROS-analyse for å benytte Office 365 for deling og samhandling rundt dokumentproduksjon.

Tiltak 3. Digitalt beredskap

Kompetanse Norge har en backup-lokasjon på Campus Rosenholm, hvor det er backup av alle våre systemer.

Tiltak 4. Nasjonale felleskomponenter

Kompetanse Norge benytter per i dag ikke nasjonale felleskomponenter i sine fagsystemer, men vurderer dette i sammenheng med at vi skal anskaffe et system for forretnings- og ikt-arkitektur med skyløsning i 2018.

Tiltak 5. Kunnskap, kompetanse og kultur

Den nye personvernforordningen fra EU (GDPR) som trer i kraft i mai 2018, har medført økt oppmerksomhet om kompetanse innenfor informasjonssikkerhet og personvern i organisasjonen. Kompetanse og bevissthet hos alle medarbeidere er en forutsetning for å sikre etterlevelse av regelverket. Derfor har vi i løpet av 2017 arbeidet aktivt med å sikre at medarbeidere og ledere har tilstrekkelig kunnskap for å ivareta informasjonssikkerheten.

I forbindelse med Nasjonal Sikkerhetsmåned ble det besluttet å gjennomføre et kurs basert e-læringsmetoden NanoLearning. Kurset varte fra oktober 2017 til februar 2018 og var obligatorisk for alle ansatte. Ledere har i tillegg gjennomgått et tilsvarende kurs i den nye personvernforordningen, GDPR.

Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Kompetanse Norge har de siste årene hatt en lærling i ikt-servicefaget. En lærling gikk opp til og bestod fagprøven i 2017. Vi har rekruttert en ny lærling i samme fag som hadde oppstart høsten 2017.

De siste årene har Kompetanse Norge samarbeidet med Meteorologisk institutt og Lånekassen om lærlinger i kontor- og administrasjonsfaget. I 2017 gikk en lærling opp til fagprøven og besto denne. Det er rekruttert to nye lærlinger i dette faget

med oppstart høsten 2017. Vi er godt fornøyd med samarbeidet med de to institusjonene.

Kompetanse Norge er knyttet til Opplæringskontoret for statlige virksomheter (OK stat). Vi har ikke planer om å øke antall lærlinger i 2018.

Brukerorientering

Kompetanse Norge har mange ulike brukergrupper. Metode for brukerorientering og kartlegging av hvordan brukerne opplever virksomheten tilpasses de ulike gruppene. Vi jobber målrettet med brukerinvolvering innenfor mange av virksomhetens ansvarsområder. I utviklingen av digitale løsninger for sluttbrukere og lærere, som kartleggingsprøver, tester og e-læring, er pilotering av innhold (dvs. oppgaver) helt sentralt i vårt arbeid og en del av metodikken for å få verktøy av høy kvalitet. Videre benytter vi bruker- og referansegrupper aktivt i utforming av løsningene vi utvikler. Kurs- og andre opplæringstilbud blir i utstrakt grad evaluert gjennom at deltakere bidrar med kursevalueringer.

Effektivisering

Kompetanse Norge har satt i gang flere tiltak for å profesjonalisere forvaltningen og effektivisere arbeidsprosessene gjennom digitalisering. Vi er i ferd med å anskaffe et system for forretnings- og ikt-arkitektur med skyløsning, blant annet for å forenkle saksbehandling av tilskuddsforvaltningen og lette samhandling med tilskuddsmottakere. Det tas sikte på å innføre systemet høsten 2018.

Våren 2017 opprettet Kompetanse Norge en seksjon for læringsteknologi og innovasjon med ansvar for utvikling av digitale ressurser og tjenester. Seksjonen skal være en pådriver og tilrettelegger for at ny teknologi tas i bruk både internt i Kompetanse Norge og i tjenestene som leveres eksternt. Seksjonen har også et overordnet ansvar for innovasjonsarbeid i Kompetanse Norge.

Kompetanse Norge har begynt arbeidet med en digitaliseringsstrategi i 2017. Strategien er laget på bakgrunn av kartlegging av arbeidsprosesser og bruk av verktøy og programvare i de forskjellige tjenestemrådene. Vi starter implementeringen av strategien i 2018. Strategidokumentet legger grunnlag for videre utarbeidelse av handlingsplaner, og vi forventer å hente ut gevinster i form av effektive og standardiserte prosesser i forbindelse med utvikling og produksjon av våre tjenester.

Høsten 2017 ble deler av lønnsarbeidet, reiseregninger, registrering av arbeidstid, og behandling av permisjoner digitalisert. Gevinstene skal etter planen tas ut ved kvalitetsforbedring av HR-funksjonen, som bedre planlegging og styring av ressurser.

Gjennom året har vi gjennomført kompetanseheving hos våre ansatte blant annet i prosjektledelse, for å sikre at tiltak og prosjekter blir ledet og gjennomført på en god og effektiv måte. Det har også blitt utarbeidet et nytt digitalt prosjektstyringsverktøy.

I 2017 er det digitale prøvesystemet utviklet for å effektivisere arbeidet med å utvikle og arrangere norskprøven, samfunnskunnskapsprøven og statsborgerprøven. Blant annet blir en egen «Min side» for kandidater lansert i

2018. I «Min side» vil kandidater kunne logge seg inn og blant annet se sine personopplysninger og prøveresultater som er registrert i systemet, og kunne klage på resultat. En ønsket gevinst er å minimere arbeidet som prøvestedene og Kompetanse Norge har med å formidle informasjon til kandidater og behandle klager. I tillegg er det utarbeidet planer om nye prosesser for å effektivisere arbeidet med norskprøven, med mål om at Kompetanse Norge skal kunne arrangere prøven fire ganger i året mest mulig effektivt. Effektiviseringsgevinsten ved disse tiltakene hentes først og fremst ut når vi er i stand til å tilby flere prøvegjennomføringer i året.

Kompetanse Norge har i 2017 også jobbet med å automatisere tidligere manuelle operasjoner for kvalitetssikring av prøvene i norsk og 50 timers samfunnskunnskap. Automatiseringen minimerer sannsynligheten for menneskelige feil, og øker dermed kvaliteten, i tillegg til at arbeidet med prøvene effektiviseres.

Bemannings-, kapasitets- og kompetansesituasjonen i Kompetanse Norge

Kompetanse Norge har de siste to årene hatt en betydelig økning i antall ansatte, se kapittel 2. Økningen skyldes i hovedsak nye oppdrag med kortsiktig finansiering. Andelen midlertidig ansatte har som følge av dette økt betraktelig. Den midlertidige inndragningen av fullmakten til blant annet å ansette fast som kom i 2017, har vært særlig utfordrende i en situasjon hvor vi har hatt behov for mange nye ansatte. Økningen i antall ansatte har også gitt oss utfordringer når det gjelder antall kontorarbeidsplasser, og vi fikk høsten 2017 fullmakt til å inngå leieavtale om utvidelse av lokalene i Oslo. Den nye delen vil stå klar i mars 2018.

Kompetanse Norge har jevnt over hatt god søkning og godt kvalifiserte søkere til våre utlyste stillinger. Vi har hatt en bevisst rekrutteringspolitikk hvor vi har oppfordret nyutdannede til å søke stillinger der det ikke er helt nødvendig med lang erfaring, og gjennomsnittsalderen har gått ned de siste årene. Vi har fått en bedre balanse mellom ansatte med lang erfaring og yngre som kan tilføre ny kompetanse. Per 31. desember 2017 var gjennomsnittsalderen 46 år mot 47 år på samme tid i 2016.

Kompetanse Norge ser ingen motsetning mellom en god seniorpolitikk og rekruttering av yngre medarbeidere. Vi er opptatt av å beholde seniorer og å legge til rette for at de skal stå lenger i arbeid. Vi benytter tidligere ansatte som er inne på pensjonistvilkår i perioder med behov for deres kompetanse og ekstra arbeidskraft.

Tabell 5. Antall personer og produktive årsverk i Kompetanse Norge, 2016 og 2017

Ansettelsesvilkår	2016		2017	
	Totalt antall personer per 31.12.16	Produktive årsverk	Totalt antall personer per 31.12.17	Produktive årsverk
Fast ansatte	109		114	
Midlertidig ansatte	19		29	
Lærling	1		1,3	
Totalt antall ansatte	129		144,3	
Sum produktive årsverk totalt		96,44		119,24
Sum produktive årsverk over JDs budsjett		26,17		39,23

Likestilling/diskriminering

Kvinneandelen i Kompetanse Norge er på 71,4 prosent i 2017 mot 72 prosent året før. Kompetanse Norge har gjennom flere år vært opptatt av å rekruttere flere menn for å få en jevnere kjønnsfordeling. Vi har samtidig erfart at det har vært en stor overvekt av kvinnelige søkere og at kvinnelige søkere ofte har vært best kvalifisert.

Tabell 6. Antall ansatte totalt, kvinner og menn samt kjønnsandel i Kompetanse Norge, 2017

	Antall ansatte	Antall kvinner	Andel kvinner i prosent	Antall menn	Andel menn i prosent
Lederstillinger	14	10	71,4	4	28,6
Seniorrådgivere	85	65	76,5	20	23,5
Rådgivere	32	21	58,3	11	34,4
Konsulenter	12	7	58,3	5	41,7
Lærling	1,3	0	0,0	1,3	100,0
Total	144,3	103	71,4	41,3	28,6

Kompetanse Norge tilstreber å gi lik lønn for likt arbeid og har et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonenes tillitsvalgte om lønnspolitikken. Som tabellen nedenfor viser, er det liten lønnsforskjell mellom menn og kvinner. Menn har som gruppe noe lavere lønn enn kvinner. Denne lønnsvariasjonen kan i stor grad tilskrives en overvekt av kvinner i seniorrådgiverstillinger, som igjen skyldes ulikhet i alder og ansiennitet. I tillegg er det overvekt av kvinner i lederstillinger.

Tabell 7. Gjennomsnittlig månedlig bruttolønn fordelt for kvinner og menn, 2017

	Månedslønn i kr
Alle ansatte	590 707
Kvinner	594 517
Menn	572 357

Arbeidsmiljø

Vi gjennomførte vår årlige medarbeiderundersøkelsen første halvdel av 2017. Den viste gode resultater og en bedring eller stabilitet på alle parametre sammenlignet

med undersøkelsen i 2016. Økningen var størst på parametere knyttet til kollegastøtte og identitet. Undersøkelsen ble fulgt opp seksjonsvis.

Det fysiske arbeidsmiljøet i Kompetanse Norge er godt. For å forebygge muskel- og skjelettplager tilbyr vi alle ansatte energipauser med instruktør to halvtimer per uke. Ergoterapeut tilknyttet bedriftshelsetjenesten gir råd om arbeidsstilling og tilpasning av kontorpult og arbeidsstol.

Sykefravær og nærværsarbeid

Sykefraværet i Kompetanse Norge var relativt høyt i 2015 og 2016. Vi er opptatt av å ha et så lavt sykefravær som mulig. Vi har i tett samarbeid med vernetjenesten satt inn flere tiltak knyttet til sykefraværsoppfølging, og intensivt vårt nærværsarbeid betydelig i 2017. Dette har gitt svært gode resultater og sykefraværet har gått ned til 4,2 prosent⁵ i 2017. Det er stor tilfredshet i hele organisasjonen med at målet om en nærværsprosent på 95 ble nådd i 2017. Kompetanse Norge er en IA-bedrift og alle ledere er blitt tilbudt kurs i sykefraværsoppfølging via Arbeidslivssenteret.

⁵ Kompetanse Norge skiftet system for fremmøtere registrering høsten 2017. Vi benytter nå DFØs system SAP, og metoden for å beregne sykefraværsprosent er noe annerledes enn i vårt tidligere system. Tallene for sykefraværet i 2017 er derfor ikke helt sammenliknbare med tidligere år.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Kompetansepolitikken blir et stadig viktigere politikfelt, og mer fremtredende i den offentlige debatten. Omstillingsevne og -vilje samt livslang læring på samfunns-, virksomhets- og individnivå er avgjørende for framtidig velferd. Behovet for å lære gjennom hele livet, en reform på etter- og videreutdanningsfeltet går igjen i det offentlige ordskiftet og i fagmiljøene som arbeider med velferdspolitiske utfordringer. Flere rapporter og offentlige utredninger peker på ulike sider av velferdsstatens utfordringer. Felles for mange av dem er at kompetanse og kvalifisering til og i arbeidslivet er en viktig del av svaret.

Den norske velferdsstaten er avhengig av en kompetent og produktiv arbeidsstyrke og høy sysselsettingsgrad. Sysselsettingsgraden har falt i perioden 2014 til 2017, og deretter flatet ut i 2017. Et fellestrekk blant dem som faller utenfor er at de har lav kompetanse, eller ikke får brukt sin kompetanse fordi det ikke er samsvar mellom det de kan og det arbeidslivet trenger. OECD konkluderer i sin rapport fra 2014 med at Norge ikke lykkes i tilstrekkelig grad med å ta i bruk befolkningens kompetanse på en effektiv måte. Videre består størsteparten av arbeidsinnvandringen til Norge av personer som arbeider i yrker med lave kompetansekrav. De fleste av disse jobbene blir det færre av på grunn av automatisering, digitalisering og robotisering. Flyktinger har en betydelig lavere sysselsettingsgrad enn den øvrige befolkningen og andre innvandrere. Brochmann-utvalget⁶ forklarer dette med «... mangel på utdanning og kvalifikasjoner som etterspørres i det norske arbeidsmarkedet». Avhengig av internasjonale migrasjons- og flyktingetrender kan andelen personer i arbeidslivet som ikke har kompetansen arbeidslivet trenger, øke.

Av positive utviklingstrekk ser vi at arbeidsledigheten er lavere ved utgangen av desember 2017 sammenlignet med samme periode i 2016. Ved utgangen av desember 2017 var det registrert 65 400 helt arbeidsledige hos Nav, en nedgang på 13 200 sammenlignet med desember 2016. For Kompetanse Norge er det viktig å fortsette arbeidet med å kvalifisere og tilrettelegge for at flere voksne kan delta i arbeidslivet.

Samtidig som kompetansepolitikken blir mer fremtredende i samfunnsdebatten, fremstår den fortsatt som svært fragmentert. Det er fortsatt uklårheter i ansvar og rollefordelingen innenfor kompetansepolitikken, hvor det offentliges ansvar starter og slutter og hvilke behov det er for nasjonal ivaretagelse versus regional og kommunal oppgavefordeling. Kompetanse Norge vurderer det som svært viktig å fortsette et systematisk arbeid for å sikre en helhetlig og nasjonal tilnærming til kompetansepolitikken og utvikling av denne. Bredt partssamarbeid, mobilisering av frivilligheten og avklarte ansvarsforhold mellom forvaltningsnivåer og sektoransvarene er avgjørende viktig framover. Videreføringen av nasjonal kompetansepolitisk strategi vil være sentral i dette arbeidet, og vi ser med interesse fram til utredningen om voksnes livsopphold under ulike typer opplæring⁷. Videre kan overflyttingen av integreringsfeltet til Kunnskapsdepartementet også gi

⁶ NOU 2017:2 Integrasjon og tillit. Langsiktige konsekvenser av høy innvandring

⁷ Raaum-utvalget, oppnevnt av regjeringen i 2017

grunnlag for bredere og bedre samhandling og helhetstenking om kompetansepolitikken.

Kunnskapsdepartementet har besluttet at Kompetanse Norge skal benevnes som direktoratet for kompetansepolitikk fra 2018. Kompetanse Norges oppgaveportefølje dekker stadig flere områder. Det stiller store krav til oss som virksomhet. Det gjelder formelle krav som effektiv ressursbruk og oppgaveløsning, og saksbehandling i tråd med gjeldende regelverk. Det handler også om at Kompetanse Norge er en virksomhet i utvikling som må definere sin rolle som direktorat. Samtidig stiller det krav til en vurdering av hvorvidt vi er tildelt tilstrekkelige virkemidler for å løse vårt samfunnsoppdrag. Både juridiske, pedagogiske, økonomiske og organisatoriske virkemidler vil være avgjørende for at vi kan bli i enda bedre stand til å være den sentrale aktøren i arbeidet med nasjonal koordinering og samordning av kompetansepolitikken.

6. Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentarer

Kompetanse Norge er underlagt Kunnskapsdepartementet og har oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Virksomheten er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Kompetanse Norge er statens fagorgan for kompetansepolitikk, og fra 1. januar 2018 et direktorat.

Årsregnskapet utgjør kapittel VI i årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

Kompetanse Norge revideres av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen kan finnes på kompetansenorge.no når den er offentlig tilgjengelig.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Kunnskapsdepartementet i Hovedinstruks for økonomiforvaltning. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Kompetanse Norges disponible bevilgninger, samt regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Tabell 8. Nøkkeltall 2014-2017

Tall i tusen eller %	2017	2016	2015	2014
Samlet tildeling i kr post 01-99	914 969	825 968	742 122	628 144
Samlet tildeling i kr post 60-76	685 071	658 371	599 890	484 880
Samlet tildeling i kr post 01-29	229 898	167 597	142 232	143 264
Utnyttelsesgrad post 01-29	89,7%	89,3%	91,6%	97,4%
Antall produktive årsverk	119,2	96,4	92,7	93,2
Driftsutgifter	163 510	124 487	105 887	109 910
Lønnsandel driftsutgifter	65,5%	61,2%	65,3%	59,3%

Kunnskapsdepartementet har hatt en gjennomgang av sine underliggende etater med sikte på å effektivisere sektoren. Som et ledd i denne prosessen ba departementet eksisterende virksomheter begrense inngåelse av økonomiske forpliktelser som gikk ut over etableringstidspunkt for ny virksomhet. Videre presiserte departementet at anskaffelser og andre avtaler som medførte vesentlige økonomiske forpliktelser ut over 1. januar 2018 bare kunne inngås etter godkjenning fra departementet.

Kompetanse Norge har mottatt flere nye oppdrag de siste årene, og det har vært nødvendig å øke antall ansatte. På våren 2017 var det ikke plass i lokalene til flere arbeidsplasser. Lokalet vil bli utvidet fra mars 2018.

Disse begrensningene har medført at Kompetanse Norge har sett seg nødt til å redusere aktivitetsnivået noe i 2017, med sikte på å øke nivået tilsvarende i 2018. Dette har ført til faseforskyvning av utgifter.

Det har vært en sterk økning i kortsiktige tildelinger i 2017 sammenlignet med 2016. Dette gjelder spesielt tildelinger over *kapittel 258 Tiltak for livslang læring, post 21 Spesielle driftsutgifter* som har økt med 26,640 millioner kroner og *kapittel*

497 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere post 22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere som har økt med 13 millioner kroner. Det ble innført innbetaling av premie til Statens pensjonskasse for virksomheter som tidligere ikke hadde gjort dette fra 2017, og det ble gitt kompensasjon for kostnadsøkningen i tildelingene. Dette forklarer i hovedsak resten av økningen i samlet tildeling for 2017.

Antall produktive årsverk har økt med 22,8 fra 2016 til 2017, og det fremkommer av note 2 at utbetalinger til lønn har økt med 15,2 millioner kroner. Økningen i utbetalinger til fast lønn har økt med 7,3 millioner kroner. I 2016 ble bemanningen på tilsyn, utviklingsarbeid og tilskuddsforvaltning styrket, men utgiften fikk ikke helårsvirkning før i 2017. Porteføljen under oppdraget *Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere* har økt i en slik grad at det har vært nødvendig å styrke bemanningen på fast basis, og lønnsutgiftene til fast ansatte har økt med 6,9 millioner kroner.

Utbetalinger til lønn til midlertidige ansatte har økt med 8,4 millioner kroner. Økningen i utgifter til midlertidig ansatte skriver seg fra *Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere* med 2,8 millioner kroner, prosjekter tildelt fra Kunnskapsdepartementet med 2,9 millioner kroner og tildelingen over Kapittel 256 Kompetanse Norge post 01 drift med 2,4 millioner kroner.

Økningene på disse postene er større i sum enn den totale økningen på lønnsutgifter. Lønn til vikarer og personer på arbeidsmarkedstiltak er redusert og forklarer forholdet.

Disponible bevilgninger

Kapittel 0257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet post 70 tilskudd viser et mindreforbruk på 165,813 millioner kroner. Det fremgår av note B at denne posten er merket med stikkordet «*kan overføres*» i statsbudsjettet. Perioden opplæringen kan gjennomføres i strekker seg vanligvis over et og et halvt år. Det utbetales en rate ved registrering av deltagere og en rate etter at sluttrapporteringen er kontrollert. Dette innebærer at en andel av årets tilsagn om tilskudd overføres til utbetaling påfølgende år. Andelen overførte midler til 2018 i forhold til samlet tildeling er økt med 2,7 prosent sammenlignet med overføringen til 2017.

Mindreforbruket på 5,7 millioner kroner i prosjekt *90046 Kartleggingsverktøy – voksnes ferdigheter* (se note 8) skyldes mangel på kvalifiserte tilbud etter to anbudsinnbydelser på teknisk utvikling. Det fremgår av tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet at bevilgningen til dette prosjektet kan sees i sammenheng med bevilgningen til prosjekt *90401 Modulstrukturert voksenopplæring*. Merforbruket på 0,596 million kroner i prosjekt *90401 Modulstrukturert voksenopplæring* kan derved dekkes inn av mindreforbruk i prosjekt *90046 Kartleggingsverktøy- voksnes ferdigheter*.

Kapittel 497 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere post 21 Spesielle driftsutgifter viser et mindreforbruk på 5,262 millioner kroner.

Kapasitetsutfordringer har medført mindreforbruk på om lag 3 millioner kroner knyttet til utvikling av nettkurs, læringsressurser og læremidler.

Kompetanse Norge tildelte tilskudd til utvikling av innhold til en videreutdanning i norsk som annetspråk i 2016 med på studiestart høsten 2017. Opprinnelig var det fire studiesteder som deltok, men et av dem har trukket seg i etterkant. Mindreforbruket skyldes i hovedsak faseforskyvninger, og er planlagt brukt i 2018.

Kapittel 497 *Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere post 22 Prøver* viser et mindreforbruk på 1,2 million kroner. Det er i sin helhet knyttet til forsinkelse i den tekniske utviklingen av prøveplattformen for norskprøver, og er således en faseforskyvning av utgifter.

Gina Lund
Direktør

6.2 Prinsippnote

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

6.2.1 Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de

kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Kompetanse Norge har ikke avgitt belastningsfullmakt.

6.2.2 Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

6.3 Årsregnskap 2017

Bevilgningsrapportering

Note A

Note B

Artskontorrapportering

Note 1 Innbetalinger

Note 2 Lønn

Note 3 Andre driftsutgifter

Note 4 Finansinntekter og -utgifter

Note 5 Utbetaling til investeringer

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer til staten

Note 8 Sammenheng mellom avregning til statskassen og mellomværende med statskassen

Note 9 Oversikt over kapittel 0258 post 21 per prosjekt

Årsregnskapet med noter sendes som vedlegg til denne årsrapporten.

7. Oversikt over foredrag, publiserte artikler og annen formidlingsaktivitet

7.1 Foredrag og innlegg 2017

Oversikten viser foredrag og innlegg holdt av Kompetanse Norge. Oversikten er ikke er uttømmende.

Tabell 9. Oversikt over foredrag og innlegg holdt av Kompetanse Norge i 2017

Arrangør	Tema for innlegg/foredrag	Arrangement
Adults learning Mathematics	Personlig økonomi	ALM 24, EU
Akademisk studieforbund	Digitalisering og livslang læring	Vår digitale fremtid
Akershus fylkeskommune	Arbeidsmarkedskompetanse, utvikling trender	Nettverkssamling karriereveiledere/rådgivere
ALTE	Scoring writing digitally	ALTE 6th International Conference
ALTE	Engaging vulnerable users: learning & assessment and low literacy profiles	ALTE 6th International Conference – LAMI symposium
ALTE	An introduction to the CEFR – its application in teaching and testing	Workshop på ALTE, Cardiff
ALTE	What to do and what to avoid when assessing low-educated L2-learners	Workshop på ALTE, Leuven
AOF Norge	Voksnes læring og grunnleggende ferdigheter	Lærere i studieforbund
Arbeids- og sosialdepartementet	Kompetansekartlegging i mottak	Nordisk konferanse om integrering av flyktninger i arbeidslivet
Arendalsuka	Integrering, voksnes læring, utenforskap, kompetansepolitikk	Arendalsuka
EACEA	VISKA	Kick off meeting newly selected Erasmus+ policy experimentation projects
EALTA	Language testing with a bitter aftertaste	EALTA-konferanse, Sevres
Fagskolerådet	Analyser av kompetansebehov og KBU	Rådsmøte
Federal Ministry of Labour, Social Affairs and Consumer Protection, Østerrike	Funn og utfordringer i 2016 European Inventory of validation, sett mot Rekommandasjonen fra 2012 (realkompetansevurdering)	Europeisk konferanse om frivillig sektor
Finnmark fylkeskommune	Nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning	Nasjonal samling for rådgiverkoordinatorer
Forum for Fagskoler	Analyser av kompetansebehov og KBU	Styremøte
Forum for opplæring i kriminalomsorgen (FOKO)	Kompetansepolitikk nå og i framtiden	Nasjonal, årlig konferanse
Fylkesmannen i Hordaland	Kartlegging av karriereveiledning i	Fagsamlingen <i>Inspirasjon og deling</i> for lærere og

OVERSIKT OVER FOREDRAG, PUBLISERTE ARTIKLER OG ANNEN
FORMIDLINGS-AKTIVITET | 52 | KAP 7

	kriminalomsorgen – presentasjon av rapport	rådgivere i kriminalomsorgen
Fylkesmannen i Hordaland	Voksnes læring og metoder i opplæringen	Temakonferanse for lærere i vgo for voksne
Fylkesmannen i Rogaland	Det kompetente landet	Vaksenopplærings- konferansen 2017
Fylkesmannsembetene	Innledningsforedrag og innlegg om arbeidsretting av norskopplæringen	Årlige etterutdanningssamlinger for lærere og ledere i vaksenopplæringen på fylkesnivå
Fønix	Kompetanseutfordringer i arbeidslivet, spesielt for dem med svak tilknytning til arbeidslivet	Strategisamling
Hero	Flyktningers yrkesdeltakelse og opplæringsbehov. Kvalifisering for arbeidslivet	Fra flukt til arbeid, konferanse
Hordaland fylkeskommune	Karriereveiledning	Møte i regi av Hordaland fylkeskommune og Karriere Hordaland
Høgskolen i Innlandet	Arbeidsrettet norskopplæring	Konferanse om arbeidsrettet norskopplæring
Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA)	Presentasjon av forsøk med modulstrukturerte læreplaner	Fokustreff for videregående og vaksenopplæring
HiOA	Karriereveiledning og sosial rettferdighet	Videreutdanning innen karriereveiledning
IKVO	Sensorprøven	Styremøte IKVO
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)	Hvordan benytte kompetansekartlegging og karriereveiledning i individuell plan?	Tilsynssamling for fylkesmennene
IMDi	Karrierekompetanse og karrierelæring	Fagverksted 2017: Veier til utdanning, konferanse for ansatte og ledere i kommunale introduksjonsprogram
IMDi	Karriereveiledning i asylmottak	Nasjonal bosettingssamling for mottak
IMDi	Presentasjon av forsøk med modulstrukturerte læreplaner	Fokustreff for videregående og vaksenopplæring
Jobbaktiv	Karriereveiledning og kompetansepolitikk	Karrierekonferansen 2017
Justis- og beredskapsdepartementet (JD)	Arbeidsretting av norskopplæringen	Workshop om arbeidsretting
JD	Det digitale prøvesystemet	Møte om behandling av personopplysninger
JD	Norskprøven og arbeidsmarkedet	Foredrag for integreringsavdelingen
Karriere Vestfold og Vestfold fylkeskommune	Karriereveiledning og Nasjonal kompetansepolitisk strategi	Konferanse
Kommunal- og moderniserings- departementet (KMD)	Hvordan måle digitale kompetanser	Workshop om indikatorer for digital kompetanse
KMD	Scenarioanalyse (Bjørnstad mfl., 2016)	Avdelingsmøte, Avdeling for IKT og fornying

OVERSIKT OVER FOREDRAG, PUBLISERTE ARTIKLER OG ANNEN
FORMIDLINGSÅKTIVITET | 53 | KAP 7

Kompetanseforum Østfold	Kompetansebehov i norske virksomheter	Analyseverksted Akershus og Østfold fylkeskommune
Kompetansefondet HK-AAF	Rkv i Norge	Seminar om Kompetansefondet
Kompetanseforum Helgeland	Hvordan får til EVU tilpasset regionale behov	Kompetanseforum
Kriminalomsorgs- direktoratet	Kartlegging av karriereveiledning i kriminalomsorgen – presentasjon av rapport	Forskningsseminar i kriminalomsorgen
Kunnskapsdepartementet (KD)	Voksnes læring, etter- og videreutdanning	Toppmøte om utdanningens dannelsesoppdrag i polariseringens og ekstremismens tid
KD	Kompetanseheving, livslang læring	Voksnes læring og inkludering i arbeids- og samfunnsliv, konferanse
KD	Sosiale og emosjonelle ferdigheter i voksnes læring	Internseminar for KD og underliggende virksomheter om sosiale og emosjonelle ferdigheter
Kunnskapsparken Nord AS (KUPA)	Framtidige kompetansebehov nasjonalt og i Sør-Troms-regionen	Workshop
Landsorganisasjonen (LO)	Nasjonal kompetansepolitisk strategi – fra ord til handling	LOs utdanningskonferanse
LO	Rkv og Kompetansepluss	Kurs for tillitsvalgte
Lifelong Learning Platform (LLL) i samarbeid med EU-kommisjonen	3. sektors rolle i utvikling og implementering av realkompetanseprosesser	PLA (Lisboa)
Nav Aust-Agder	Kompetanseheving i voksenbefolkningen	Ledermøte
Nav	Kompetansepolitikk	Navs topplederforum
Nav	Kvalifiseringsløp i Nav-systemet, kompetansepolitikk	Nettverksmøte integrering
Nav	Rett kompetanse for framtidens arbeidsliv	Penger til besvær, årlig konferanse
NHO	Fremtidens karriereveiledning	Morgenkaffe-seminar
NHO	Karriereveiledning i Norge – hva nå?	NHOs morgenkaffe
Nordisk ALTE	Sensorprøven	Nordisk ALTE Stockholm
Nordisk nettverk for voksnes læring (NVL)	Realkompetansevurdering	Biennale
NVL	Opplæring i grunnleggende ferdigheter	Nettverksmøte
NVL	Hvordan bruke norsksprøven riktig, og karriereveiledning for voksne innvandrere	Konferanse om voksnes læring og inkludering i arbeids- og samfunnsliv
NVL	Workshop: Arbeidsplassen som læringsarena for folk som står i feresonen for utenforskap	Voksnes læring og inkludering i arbeids- og samfunnsliv, Bergen
Nordisk samarbeide, Island, Arbeidslivets opplæringscenter	Nasjonal kompetansepolitisk strategi	Årsmøte
Nordland fylkeskommune	Karriereveiledningen i det	Samling for Karriere

	store bildet – om karriereveiledning og kompetansepolitikk	Nordland
Nærings- og fiskeridepartementet	Innspill om høykompetent arbeidskraft fra utlandet	Innspillsmøte om høykompetent arbeidskraft fra utlandet
Oslo kommune	Kompetansepolitikk	Møte
Oslo kommune	Norskprøven - portvakt eller døråpner	Møte om nye språkkrav til assistenter i barnehage og sfo
Oslo voksenopplæring Rosenhof og EU-prosjektet TALENTS	Arbeidsrettet norskopplæring	Prosjektsamling
Radio Nova	Norsk kultur og norske verdier	Intervju/samtale
Rogaland fylkeskommune	Nasjonal kompetansepolitisk strategi	Voksenopplæringskonferanse Rogaland
Rådgiverforum i Buskerud	Framtidens Kompetansebehov	Årssamling for rådgiverforum i Buskerud
Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY)	Kompetansepluss	Møte hos Utdanningsdirektoratet
Skills Development Glasgow, Skottland	Norges arbeid med kompetansepolitikk	Studiereise
Spekter	Kompetansepluss	Seminar for Spekters medlemsvirksomheter
Telemark fylkeskommune og Nav Telemark	Karriereveiledningen i det store bildet – om karriereveiledning og kompetansepolitikk	Jubileumskonferanse for Karrieresenter Telemark
Tjenesteledernetverk for integreringsmottak	Norsk kultur og norske verdier	Ledere i integreringsmottak
Tjenesteledernetverk for integreringsmottak	VISKA og nasjonal utprøving	Nettverksmøte
UDI Indre Øst og IMDi Indre Øst	Kompetansekartlegging og karriereveiledning	Samling for mottaksledere
Undervisningsministeriet i Danmark	Norwegian e-guidance and e-governance – the current situation	Samling for Nordic-Baltic network for e-guidance and e-governance
Universitetet i Bergen (UiB)	Vurdering av skriftlige ferdigheter	NORAN109
UiB	Hva er språktesting?	NORAN109
UiB	Kommunikativ kompetanse, kommunikative prøver og CEFR	NORAN109
UiB	En prøves påvirkning på undervisning og læring	NORAN109
Utdanning i Bergen	Nasjonal kompetansepolitisk strategi	Seminar for utdanningssektoren i vestlandsfylkene
Utdanningsforbundet Møre og Romsdal , Sør- og Nord-Trøndelag	Presentasjon av forsøk med modulstrukturerte læreplaner	Samling for tillitsvalgte i voksenopplæring i de tre fylkene
Utdanningsforbundet Oslo og Akershus	Presentasjon av forsøk med modulstrukturerte læreplaner	Samling for tillitsvalgte i voksenopplæring i de to fylkene
Veiledningssenteret i Romerike	Formidling av framtidige kompetansebehov	Rådgiversamling for karriereveiledere og rådgivere i grunn- og

		videregående skole
Voksenopplæringsforbundet (VOFO)	Kompetansepolitisk strategi og forventninger til studieforbundene	Årsmøte
VO-sentre nordfylket, Nord-Trøndelag	Muntlig vurdering	Konferanse
Østfold fylkeskommune	Nasjonalt kompetansepolitisk strategi og karriereveiledning som virkemiddel	Konferanse

7.2 Publiserte artikler 2017

Vi har publisert 75 nyhetssaker på kompetansenorge.no i 2017.

7.3 Arrangementer og kurs 2017

Tabell 10. Oversikt over arrangement og kurs holdt av Kompetanse Norge i 2017

Arrangement	Sted	Antall deltakere
Lansering av nasjonal kompetansepolitisk strategi	Oslo	94
Etterutdanningskurs i 50 timer samfunnskunnskap		
Etterutdanningskurs i samfunnskunnskap modul 1 i Bergen, Drammen og Tromsø	Bergen	32
Etterutdanningskurs i samfunnskunnskap modul 2 i Bergen, Drammen og Tromsø	Bergen	31
Etterutdanningskurs i samfunnskunnskap modul 3 i Drammen og Bergen	Drammen	38
Temakonferanse i Samfunnskunnskap 2017	Oslo	51
Karriereveiledning		
Møte i Nasjonalt forum for karriereveiledning	Oslo	28
Nettverksmøte for ledere ved karrieresentrene 2017	Gardermoen	20
Partnerskapskoordinatormøte	Gardermoen	28
Nettverksmøte for ledere ved karrieresentrene 2017	Oslo	19
Nasjonalt forum for karriereveiledning	Oslo	26
«Framtiden banker på» - Nasjonal karriereveiledningskonferanse	Gardermoen	360
Kompetanseløftet		
Oppstartskonferanse 2017	Asker	103
Kompetansepluss		
Kompetansepluss Bergen, Trondheim, Oslo og Tromsø		171
Idéverksted om etter- og videreutdanning		
Idéverksted om etter- og videreutdanning i Oslo, Ålesund og Bodø		81

Webinarer om karriereveiledning		
Digital karriereveiledning – gull, gråstein eller noe midt imellom?	Nett	45
Digital karriereveiledning - om bruk av video i veiledningen	Nett	44
Skriftlig digital karriereveiledning –bruk av chat	Nett	42
Prøveadministrasjon		
Sensorsamling for Norskprøvene på nivå B1-B2, med vekt på nivå B2	Oslo	24
Sensorsamling for Norskprøven for alle sensorene, inkludert B1–B2 sensorene, med vekt på nivåene A1, A2 og B1	Oslo	80
Kurs i det prøveadministrative systemet (PAD) – viderekommende	Oslo	20
Kurs i det prøveadministrative systemet- nybegynnere	Oslo	12
Andre kurs og arrangement		
Nasjonal lederkonferanse 2017	Gardermoen	329
Norskkonferansen 2017	Oslo	455
Fagutviklingssamling	Sandefjord	29
Fagseminar om kompetansebehov hos voksenlæreren	Oslo	-
Norsk PIAAC-forskning og utvikling av kompetansepolitikken	Oslo	51
Workshop om nettbasert opplæring av voksne innvandrere	Oslo	99
Fagseminar med erfaringsdeling – opplæring av voksne med synsvansker	Oslo	74
Vurderingsseminar i norsk tegnspråk	Oslo	37
Seminar for godkjente private tilbydere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	Oslo	35

Kompetanse Norge

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindretgift
0254	Tilskudd til voksenopplering	70	Tilskudd til studieforbund	A	208 374 000	208 373 999	1
0254	Tilskudd til voksenopplering	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	A	13 119 000	13 119 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre	70	Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteter	A	32 968 000	32 968 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre	71	Falstadsenteret	A	19 158 000	19 158 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre	72	Stiftelsen Arkivet	A	11 434 000	11 434 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre	73	Nansen fredssenter	A	7 209 000	7 209 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre	74	Narviksenteret	A	6 898 000	6 898 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre	76	Raftostiftelsen	A	5 127 000	5 127 000	0
0256	Kompetanse Norge	01	Driftsutgifter	A, B	62 657 610	59 727 343	2 930 267
0256	Kompetanse Norge	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	20 180 000	19 066 800	1 113 200
0257	Kompetansepluss	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	5 933 000	5 198 611	734 389
0257	Kompetansepluss	70	Tilskudd	A, B	345 050 000	162 425 691	182 624 309
0258	Tiltak for livslang læring	21	Spesielle driftsutgifter	A, B og 9	63 650 000	56 918 559	6 731 441
0258	Tiltak for livslang læring	60	Tilskudd til karriereveiledning	A	32 734 000	32 733 994	6
0496	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	73	Tilskudd	A	3 000 000	3 000 000	0
0496	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	2 785 000	1 542 457	1 242 543
0497	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	40 756 000	35 493 775	5 262 225
0497	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	A, B	29 986 000	28 743 666	1 242 334
0541	IKT-politikk	22	Samordning av IKT politikken	A	150 000	149 960	40
0605	Arbeids- og velferdsetaten	01	Driftsutgifter	A, B	3 300 000	3 200 000	100 000
0281	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter	A, B	500 000	0	500 000
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter		0	8 522 195	
<i>Sum utgiftsført</i>					914 968 610	721 010 051	202 480 754

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3256	Inntekter ved oppdrag	01		A, B	19 818 000	18 833 242	-984 758
3256	Salgsinntekter	02		A, B	353 000	247 503	-105 497
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	4 237 706	
5700	Arbeidsgiveravgift	72			0	12 968 300	
<i>Sum inntektsført</i>					20 171 000	36 286 751	

<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						684 723 300
Kapitalkontoer						
60073901	Norges Bank KK /innbetalinger					29 013 914
60073902	Norges Bank KK/utbetalinger					-715 908 414
702831	Endring i mellomværende med statskassen					2 171 200
<i>Sum rapportert</i>						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				31.12.2017	31.12.2016	Endring
702831	Mellomværende med statskassen			-8 773 979	-10 945 179	2 171 200

Kompetanse Norge

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
025470		208 374 000	208 374 000
025473		13 119 000	13 119 000
025570		32 968 000	32 968 000
025571		19 158 000	19 158 000
025572		11 434 000	11 434 000
025573		7 209 000	7 209 000
025574		6 898 000	6 898 000
025576		5 127 000	5 127 000
025601	1 285 000	61 372 610	62 657 610
025621		20 180 000	20 180 000
025721	189 000	5 744 000	5 933 000
025770	165 813 000	179 237 000	345 050 000
025821		63 650 000	63 650 000
025860		32 734 000	32 734 000
049673		3 000 000	3 000 000
049621	686 000	2 099 000	2 785 000
049721	2 440 000	38 316 000	40 756 000
049722	41 000	29 945 000	29 986 000
054122		150 000	150 000
028101		500 000	500 000
325601		19 818 000	19 818 000
325602		353 000	353 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
25 601		2 930 267		2 930 267	-105 497			2 824 770	3 068 631	2 824 770
25 621		1 113 200		1 113 200	-984 758			128 441	1 009 000	128 441
25 721	"kan overføres"	734 389		734 389	Ikke aktuell			734 389	734 389	734 389
25 770	"kan overføres"	182 624 309		182 624 309	Ikke aktuell			182 624 309	182 624 309	182 624 309
25 821		6 731 441		6 731 441	Ikke aktuell		Ikke aktuell		0	0
49 621	"kan overføres"	1 242 543		1 242 543	Ikke aktuell			1 242 543	1 242 543	1 242 543
49 721	"kan overføres"	5 262 225		5 262 225	Ikke aktuell			5 262 225	5 262 225	5 262 225
49 722		1 242 334		1 242 334	Ikke aktuell			1 242 334	1 497 250	1 242 334
54 122	"mottatte belastningsfullmakter"	40		40	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	0	0
28 101	"mottatte belastningsfullmakter"	500 000		500 000	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	0	0
60 501	"mottatte belastningsfullmakter"	100 000		100 000	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	0	0

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan benyttes under»

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Romertallsvedtak

Kompetanse Norge

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017

	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	18 049 941	11 790 178
Salgs- og leieinnbetalinger	1	1 024 054	2 116 713
Andre innbetalinger	1	6 292	266 015
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		19 080 288	14 172 906
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	107 138 987	76 160 201
Andre utbetalinger til drift	3	56 370 948	48 326 805
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		163 509 935	124 487 007
Netto rapporterte driftsutgifter		144 429 647	110 314 101
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	458	333
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		458	333
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	1 504 067	1 644 616
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	8 818	5 211
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		1 512 885	1 649 827
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		1 512 427	1 649 494
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	4 067 076	2 587 012
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		4 067 076	2 587 012
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	547 465 037	531 272 748
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		547 465 037	531 272 748
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		170 630	144 881
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		12 968 300	9 166 302
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		8 522 195	7 235 203
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-4 616 735	-2 075 980
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		684 723 300	638 573 352

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2017	2016
Fordringer	115 500	-53 627
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-4 035 213	-3 674 940
Skyldige offentlige avgifter	-71 044	-28 160
Annen gjeld	-4 783 222	-7 188 452
Sum mellomværende med statskassen	8	-8 773 979

Kompetanse Norge

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra EU	5 022 367	1 283 760
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	13 027 574	10 506 418
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	18 049 941	11 790 178
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Veiledning/honorarer	4 365	0
Tilfeldige inntekter (post 01, 02)	1 443	0
Konferanser	867 793	1 184 701
Refusjoner	150 454	932 011
Sum salgs- og leieinnbetalinger	1 024 054	2 116 713
<i>Andre innbetalinger</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	6 292	266 015
Sum andre innbetalinger	6 292	266 015
Sum innbetalinger fra drift	19 080 288	14 172 906

Kompetanse Norge

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	78 840 168	63 622 477
Arbeidsgiveravgift	12 968 300	9 166 302
Pensjonsutgifter*	9 090 531	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 497 452	-3 404 374
Andre ytelser	8 737 440	6 775 797
Sum utbetalinger til lønn	107 138 987	76 160 201
Antall årsverk:	119,2	96,4

Kompetanse Norge

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	7 658 612	7 418 905
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	335 011	596 730
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 363 947	2 234 725
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	718	34 209
Mindre utstysanskaffelser	2 322 161	2 945 361
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 601 937	3 753 505
Kjøp av fremmede tjenester	23 896 620	18 265 741
Reiser og diett	4 305 624	3 070 820
Øvrige driftsutgifter	12 886 318	10 006 808
Sum andre utbetalinger til drift	56 370 948	48 326 805

Kompetanse Norge

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	458	333
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	458	333

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	8 818	5 211
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	8 818	5 211

Kompetanse Norge

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	1 452 707	1 368 405
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	51 360	276 211
Sum utbetaling til investeringer	1 504 067	1 644 616

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Kompetanse Norge

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2017	31.12.2016
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	4 067 076	2 587 012
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	4 067 076	2 587 012

Kompetanse Norge

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2017	31.12.2016
Tilskudd til kommuner	15 022 600	12 991 709
Tilskudd til fylkeskommuner	11 038 605	43 113 309
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	91 590 297	89 448 141
Tilskudd til finansielle foretak	1 185 000	156 000
Stipender	509 000	1 285 250
Tilskudd til ideelle organisasjoner	375 166 667	361 506 179
Tilskudd til statsforvaltningen	43 471 210	16 289 405
Tilskudd til utlandet	9 481 658	6 482 755
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	547 465 037	531 272 748

Kompetanse Norge

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017	31.12.2017	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	830 474	0	830 474
Andre fordringer	55 874	115 500	-59 626
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	886 348	115 500	770 848
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 082 763	0	-1 082 763
Skyldig skattetrekk	-4 035 213	-4 035 213	0
Skyldige offentlige avgifter	-71 044	-71 044	0
Annen kortsiktig gjeld	-4 723 596	-4 783 222	59 626
<i>Sum</i>	-9 912 616	-8 889 479	-1 023 137
Sum	-9 026 267	-8 773 979	-252 288

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2017							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ved utfylling av note 8, del B skal tall fra selskapets siste avlagte årsregnskap benyttes. Det vil forekomme at selskap som virksomheten har eierandeler i ikke har offentliggjort sitt årsresultat før virksomhetens frist for oversendelse av årsrapport med tilhørende årsregnskap (så snart det foreligger og innen 15. mars). Ved utfylling av noten kan dere benytte tall fra selskapets årsregnskap for året før. Om det ikke benyttes regnskapstall fra siste år bør dette opplyses om i noten.

Kompetanse Norge

Note 9 Kapittel 258 post 21 per prosjekt

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Tildeling 2017	Tildeling 2016	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindretgift
90461	Utvikling og spredning av metoder for voksnes læring	4 000 000	4 000 000	3 999 982	18
90411	Utvikling av kunnskapsgrunnlaget	6 000 000	4 000 000	6 002 483	-2 483
90434	Karriereveiledning og realkompetanse	0	1 900 000	0	0
90442	Kompetanseutvikling tillitsvalgte	1 500 000	1 500 000	1 225 000	275 000
90465	Program for basiskompetanse i arbeidslivet	0	0	0	0
90479	Kompetanseutvikling voksenlærere	5 000 000	5 000 000	4 825 480	174 520
90456	Master i karriereveiledning	1 000 000	1 000 000	1 000 000	0
90046	Kartleggingsverktøy - voksnes ferdigheter	15 000 000	5 000 000	9 299 309	5 700 691
90403	Fredssentre - kvalitetssikring/prosjektledelse	0	400 000	0	0
90404	Narviksenteret - videreføring fra RNB 2013	0	750 000	0	0
90021	Temakonferanser om kompetansepolitikk	0	600 000	0	0
90402	Nettbasert opplæringstilbud i grunnleggende ferdigheter	0	2 000 000	0	0
90405	Opplæring av norsktrenere og utv.av norsktilbud	0	1 200 000	0	0
90457	Lærevilkårsmonitoren	0	760 000	0	0
90400	Selvregistrering av kompetanse i mottak	5 600 000	5 000 000	5 194 944	405 056
90473	Innspill til strategi for arbeidet med fredssentrene	0	150 000	0	0
90021	Strategi for kompetansepolitikk	0	0	0	0
90401	Modulstrukturert forberedende voksenopplæring	16 300 000	2 000 000	16 896 274	-596 274
90481	Målgruppeundersøkelse, fremtidig kompetansebehov	0	150 000	0	0
90415	Universiell utforming digitale læremidler	2 000 000	0	1 748 540	251 460
90481	Kompetansebehovsutvalget	3 000 000	0	2 841 803	158 197
90317	Karrieresenter stimuleringsmidler	1 600 000	1 600 000	1 600 000	0
90416	VISKA	300 000	0	303 796	-3 796
90479	Fagseminar kompetanseutvikling for lærere	100 000	0	49 016	50 984
90426	Rekommandasjon om realkompetansevurdering	750 000	0	689 596	60 404
90473	Gjennomgang og kontroll av tilskuddet til studieforbund	1 000 000	0	744 775	255 225
90021	Marked etter- og videreutdanning	500 000	0	497 510	2 490
Sum		63 650 000	37 010 000	56 918 507	6 731 493